

VÝROČNÍ ZPRÁVA ZA ROK 2021

VÝROČNÍ ZPRÁVA ZA ROK 2021

OBSAH VÝROČNÍ ZPRÁVY 2021

ÚVODNÍ SLOVO 06

VEDENÍ ÚŘADU 08

ŘÍZENÍ KVALITY 14

OBEČNÁ METODIKA A REGISTRY 18

PRODUKČNÍ STATISTIKY 22

MAKROEKONOMICKÉ STATISTIKY 26

DEMOGRAFIE A SOCIÁLNÍ STATISTIKY 30

KRAJSKÉ SPRÁVY ČSÚ 36

VOLEBNÍ STATISTIKA 44

SČÍTÁNÍ LIDU, DOMŮ A BYTŮ 48

PRODUKTY A SLUŽBY 52

KOMUNIKACE 58

MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE 64

ŘÍZENÍ LIDSKÝCH ZDROJŮ 68

HOSPODAŘENÍ 74

SPOLEČENSKÁ ODPOVĚDNOST 80

KONTAKTY 96

ÚVODNÍ SLOVO

Marek Rojíček
předseda ČSÚ

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

představujeme vám výroční zprávu Českého statistického úřadu, která obsahuje přehled aktivit naší instituce v roce 2021.

Jednou z vnějších okolností, která ovlivňovala naši činnost v uplynulém roce, byla přetrvávající epidemie onemocnění covid-19, a z ní plynoucí omezení i výzvy. Český statistický úřad v tomto ohledu obstál se ctí. Využil danou situaci k další modernizaci a elektronizaci svých systémů, i ke zlepšení způsobů dálkové komunikace, které zůstanou zachovány i do budoucna. Úřad se také stal jednou z klíčových institucí při informování o dopadech epidemie na demografický vývoj v naší zemi. ČSÚ se tak i přes složitou situaci posunul kupředu. Je dobře, že i ve složitých dobách jsme vnímáni jako stabilní a profesionální instituce, která dobře plní své úkoly a společenské poslání.

Z pohledu vnímání veřejnosti byla naše činnost v roce 2021 ohraničena dvěma významnými celospolečenskými událostmi. Na podzim proběhly volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, jejichž výsledky Český statistický úřad zpracovává. Přestože jde z naší strany o pravidelnou, byť vysoce specializovanou činnost, museli jsme se vypořádat nejen s aktuální epidemickou situací a se změnou legislativy ve způsobu přepočtu odevzdaných hlasů na mandáty, ale také se zhoršující se mezinárodní situací, která evokovala i potenciální kybernetické hrozby.

Na jaře proběhla „statistická událost desetiletí“, a to pravidelné sčítání lidu, domů a bytů, které se vůbec poprvé v naší historii, uskutečnilo primárně elektronickou formou. Význam online formy sčítání umocnila nepříznivá epidemická situace na jaře loňského roku, vyžadující zcela nadstandardní a bezprecedentní nasazení nejen našich zaměstnanců, ale i dalších spolupracujících subjektů z veřejné i soukromé sféry. Museli jsme významně proměnit původně plánovaný systém terénního došetřování a zároveň přistoupit k prodloužení online sběru dat až do konce celého sčítání. Rovněž jsme výrazně posílili komunikační stránku projektu. Jen naše kontaktní centrum odbavilo téměř 600 tisíc dotazů. Sčítání podpořila úspěšná pozitivní, vysvětlovací a vstřícná informační kampaň, která podpořila vysokou účast populace jak v době pandemie, tak v období silného vlivu celospolečenské diskuse v oblasti ochrany osobních údajů. I přes náročnost celé přípravy a některé

počáteční problémy se online sečetlo 85 % respondentů, což značně předčilo všechna očekávání a navýšilo data z prováděných průzkumů. Pozitivním vysvědčením pro nás je i skutečnost, že Českému statistickému úřadu aktuálně důvěřuje 64 % obyvatel, tedy o tři procentní body více než v roce 2019. V neposlední řadě bylo sčítání lidu pilotním testem stavu elektronizace veřejné správy, neboť si vyžádalo konsolidaci údajů z celkem devíti administrativních registrů spravovaných státem.

I přes mimořádně náročný rok jsme pokračovali ve zlepšování fungování úřadu směrem k veřejnosti i k zaměstnancům. Na konci roku jsme definovali pět klíčových strategických oblastí, které budou určovat naši činnost v příštích letech. Za prvé jde o zvyšování dostupnosti statistik rozvojem uživatelsky přívětivých nástrojů prezentace dat. Připravujeme zcela novou veřejnou databázi s možností vlastních výstupů na míru, jejíž součástí bude geoportál s prostorovými daty. Stále také usilujeme o soustavné snižování zátěže respondentů, a to jak aktivní podporou sdílení již jednou poskytnutých dat státu, tak využitím údajů z podnikových informačních systémů. Třetí oblastí rozvoje je zvyšování prestiže a respektu Českého statistického úřadu. Aktuálním klíčovým projektem je příprava důstojného předsednictví ČR v Radě EU. Čtvrtou prioritní oblastí je modernizace chodu ČSÚ v rámci projektu Redesign Statistického informačního systému 5.0. Poslední, a neméně důležitou prioritou je zatraktivnění ČSÚ jako dobrého zaměstnavatele. S tím souvisí zavádění nových nástrojů interní komunikace a dalších aplikací vznikajících v rámci probíhajícího projektu řízení kvality, především zaslavněná revitalizace našich budov v Praze, Brně a Zlíně, která nejenže zvýší zaměstnanecký komfort, ale přinese také ekonomické a ekologické úspory.

Dovolu mi, abych na tomto místě poděkoval všem partnerům, respondentům a uživatelům výstupů úřadu za spolupráci i poskytovanou zpětnou vazbu v náročném roce 2021. Váš zájem je pro nás skutečnou motivací ke snaze o neustálé zlepšování a zatraktivnění státní statistické služby v České republice. Zvláštní poděkování patří našim zaměstnancům za jejich proaktivní přístup a pracovní úsilí, které se pozitivně odráží v kvalitě produktů Českého statistického úřadu, i ve zvyšování společenské prestiže naší instituce. ■

VEDENÍ ÚŘADU

Český statistický úřad je profesionální a vysoce odborná instituce s dlouhou tradicí. Působnost ČSÚ upravuje zákon o státní statistické službě a nařízení o evropské statistice. Při své činnosti úřad vychází ze základních principů oficiální statistiky přijatých Statistickou komisí OSN a z podmínek EU podrobněji rozpracovaných v Kodexu evropské statistiky.

Mise ČSÚ

Vytváříme oficiální statistiky pro rozhodování založené na faktech.

Vize ČSÚ

Český statistický úřad je moderní odborně nezávislá instituce. Naše oficiální statistiky podporují rozhodování a aktivity širokého spektra uživatelů. Jsou dostupné bez rozdílu všem na základě principů rovného přístupu k informacím. Aktivně reagujeme na měnící se potřeby informačního prostředí. Trvale snižujeme zátěž respondentů. Jsme důvěryhodným a respektovaným partnerem v tuzemsku a zahraničí. Opíráme se o motivované a kvalifikované odborníky, pro které vytváříme odpovídající podmínky. Lidé u nás pracují rádi.

Strategické cíle a strategie ČSÚ

Strategický cíl: Zlepšovat relevanci a dostupnost oficiálních statistik uživatelům

- Zvyšovat relevanci statistik cestou aktivního dialogu s uživateli služeb ČSÚ. Aktivně vysvětlovat důvody a rozsah změn v oblasti produkovaných statistik.
- Zajišťovat vhodnou metodickou podporu tak, aby bylo zřejmé, jak daný ukazatel vzniká a o čem vypovídá.
- Rozvíjet způsoby diseminace dat s využitím moderních technologií tak, aby měli uživatelé snadný přístup k datům, mohli

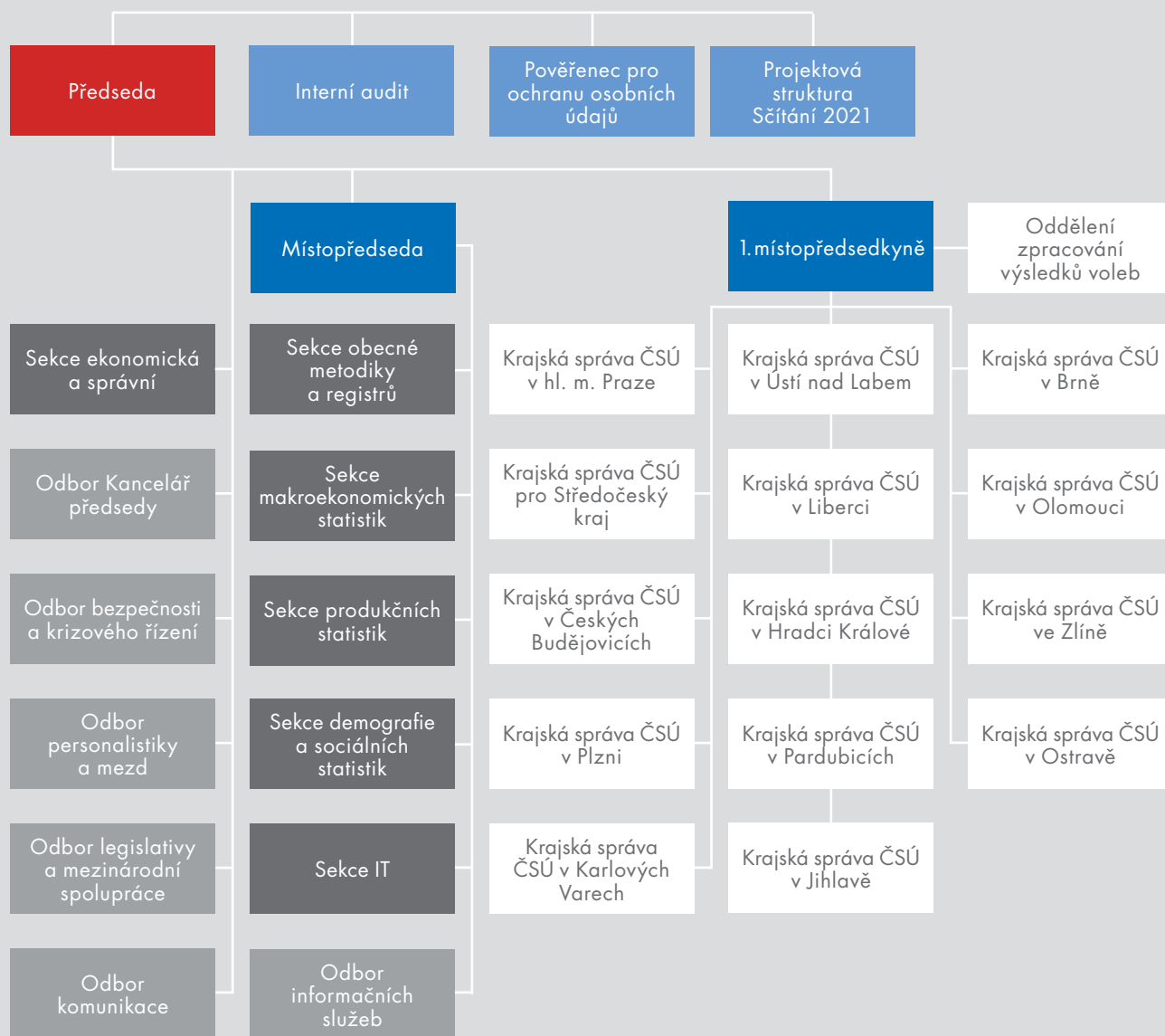
s nimi efektivně pracovat a přizpůsobovat (customizovat) výstupy s ohledem na své konkrétní potřeby.

- Proaktivně působit, aby se statistické informace dostávaly všem potenciálním uživatelům. Využívat efektivní komunikační kanály a implementovat nové nástroje a kanály šíření statistických informací, včetně zohlednění potřeb osob s postižením.
- Zvyšovat statistickou gramotnost a propagovat využití statistiky pro rozhodování.

Strategický cíl: Snižovat administrativní zátěž respondentů

- Využívat všechny dostupné a vhodné administrativní zdroje dat. Prosazovat sdílení již jednou poskytnutých dat státu pro statistické účely. Proaktivně působit při vzniku a změnách administrativních zdrojů dat tak, aby byly využitelné pro potřeby statistiky.
- Využívat konvenční statistické výkaznictví pouze tam, kde nejsou administrativní či jiné využitelné zdroje dat.
- Maximálně digitalizovat sběr dat u podniků a domácností. Rozvíjet nástroje sběru dat formou integrace výkaznictví přímo s podnikovými informačními systémy. Vytvářet jednoduché a přehledné elektronické výkazy.
- Snižovat rozsah výkaznictví a zátěž respondentů cestou analýz aktuálnosti potřeb hlavních uživatelů, využití moderních výběrových metod a chytrých technik dopočtů a modelování.

ORGANIZAČNÍ STRUKTURA (stav k 31. 12. 2021)

- Rozvíjet využívání nových, alternativních zdrojů dat v podobě Big Data či podnikových dat.

Strategický cíl: Zvyšovat prestiž a respekt ČSÚ

- Aktivně prezentovat úspěchy a rozvíjet klíčové kompetence v oblastech, kde vykazujeme dobré výsledky. V oblasti rozvojových aktivit volit racionální přístup kombinací inovací a konzervatismu.
- Posilovat postavení ČSÚ jako koordinátora státní statistické služby ČR a zakládat vztahy na principech partnerství. Proaktivně budovat těsné partnerské vztahy v rámci státní správy a dalších institucí, a to jak na pracovní, tak i na vrcholové úrovni. Být respektovaným partnerem poskytujícím vstupní data při tvorbě široké škály politik, jejich hodnocení a také pro podporu rozhodování na všech úrovních. Posilovat aktivní komunikaci a spolupráci v rámci státní správy ČR v oblasti voleb a při správě Základního registru osob (ROS).
- Rozvíjet reciproční spolupráci s akademickou sférou a odbornými vědeckými společnostmi, a to jak na poli propagace statistiky, tak v oblasti odborné a personální (příprava budoucích zaměstnanců ČSÚ).
- Upevňovat postavení ČSÚ v rámci Evropského statistického systému a dalších mezinárodních struktur. Aktivně se účastnit evropských legislativních procesů v oblasti statistiky,

nabízet znalosti v oblastech expertizy a prosazovat národní zájmy ČR.

- Být dobrým partnerem Eurostatu a ostatním členům Evropského statistického systému, se kterým mají ostatní země zájem spolupracovat. Nabízet rozvojovou pomoc v oblasti svých klíčových kompetencí.

Strategický cíl: Modernizovat chod ČSÚ

- Průběžně snižovat závislost na dodavatelích, příp. jednom dodavateli (vendor lock-in). Primárně využívat standardizované a open source nástroje a optimalizovat počet na míru vyvíjených řešení.
- Profesně vzdělávat zaměstnance v oblasti moderních statistických metod, způsobů zpracování dat a informačních technologií. V optimální míře rozvíjet vlastní kompetence v oblasti vývoje a provozu softwarových řešení, podporovat vlastní týmy „data scientists“ využívajících vlastní nebo standardizovaný software bez nutnosti zásahu externích dodavatelů.
- Zavést a všestranně podporovat systematické řízení kvality a inovací. Optimalizovat vnitřní procesy, jejich digitalizaci a s tím související snížení administrativní náročnosti. Rozvíjet manažerský reporting a dostupnost informací potřebných pro účely podpory rozhodování.
- Implementovat a rozvíjet nástroje sdílené spolupráce.

- Zavést systém strategického a operativního plánování včetně systému měřitelných cílů a procesu jejich vyhodnocení.

Strategický cíl: Stát se doporučovaným zaměstnavatelem

- Nabízet zajímavou práci umožňující všestrannou profesní realizaci a odborný rozvoj zaměstnanců. Poskytovat zpětnou vazbu k tomu, co, proč a jak zaměstnanci dělají. Podporovat inovace.
- Podporovat sebevzdělávání a osobní rozvoj. Zvyšovat kompetence zaměstnanců v oblasti využívání moderních informačních a komunikačních technologií a sofistikované práce s daty. Jasně definovat nároky a očekávání ve vztahu k zaměstnancům.
- Zavést moderní způsoby řízení. Nastavit motivační systém odměňování podle výkonu práce tak, aby ohodnocení odpovídalo přínosu a úsilí zaměstnance.
- Aktivně prezentovat úřad jako dobrého zaměstnavatele. Podporovat aktivity vedoucí k popularizaci statistiky a marketingu klíčových kompetencí úřadu.

Předseda úřadu

Funkci předsedy ČSÚ zastává Ing. Marek Rojíček, Ph.D., kterého na návrh vlády v roce 2018 jmenoval prezident České republiky. Základními předpoklady jmenování do čela

úřadu jsou profesionalita, nestrannost a apolitičnost. Jedná se o hlavní záruky objektivnosti a důvěryhodnosti oficiální statistiky, které jsou zakotveny v právním řádu ČR. Předseda ČSÚ se při výkonu státní statistické služby řídí zákony a ostatními právními předpisy, uplatňuje odborná hlediska, požadavky na praktické využití, ctí profesionální etiku a zaručuje používání výhradně vědeckých metod statistické práce.

Stálé poradní orgány předsedy

Stálými poradními orgány předsedy ČSÚ jsou Česká statistická rada, Kolegium předsedy, Porada vedení, Vrcholový štáb voleb a Krizový štáb.

- Česká statistická rada projednává především program statistických zjišťování, strategické záměry úřadu, výsledky auditů odborných statistik apod. Její další úkoly a způsob práce upravuje statut, který vydává předseda. Členové rady jsou jmenováni z řad odborníků statistické teorie a praxe statistiky.
- Kolegium předsedy je organizačním nástrojem strategického řízení ČSÚ; projednává zejména koncepční materiály týkající se státní statistické služby a návrhy rozhodnutí, které mají podstatným způsobem ovlivnit činnosti ČSÚ.
- Porada vedení je organizačním nástrojem operativního řízení ČSÚ; projednává návrhy rozhodnutí, konkrétní úkoly,

postupy a koordinaci všech činností ČSÚ především s dopadem na hospodaření s finančními prostředky a řízení lidských zdrojů.

- Vrcholový štáb voleb je organizačním nástrojem řízení ČSÚ v rámci přípravy a zpracování výsledků voleb a jejich prezentace; projednává příslušné legislativní, metodické, organizační, technické, personální a rozpočtové záležitosti.
- Krizový štáb je organizačním nástrojem krizového řízení ČSÚ; projednává řešení situací souvisejících s vyhlášením nouzového stavu, stavu ohrožení s hrozbou vzniku krizové situace nebo jiných závažných situací, které se dotýkají bezpečnostních zájmů ČSÚ.

Organizační struktura

Na konci roku 2021 měla organizační struktura ČSÚ čtyři úrovně liniového řízení. Útvary ústředí ČSÚ v Praze zajišťují především metodicko statistické a technicko hospodářské agendy. Zabezpečují klíčové statistické procesy, počínaje vývojem metodiky, přes funkčně metodické řízení sběru a zpracování, až po diseminaci statistických informací. Nedílnou součástí jsou útvary zabezpečující podpůrné procesy včetně mezinárodní spolupráce, legislativy, personalistiky, správy financí, IT, veřejných zakázek, bezpečnosti či komunikace. V každém ze čtrnácti krajů působí krajské správy ČSÚ. Dělí se na dva typy: na tzv. velké a malé. Oba typy mají

shodnou vnitřní strukturu, která se skládá z oddělení terénních zjišťování, oddělení informačních služeb a od roku 2018 i oddělení sčítání lidu, domů a bytů. Velké krajské správy mají navíc specializované útvary statistického zpracování s celostátní působností. ■

ŘÍZENÍ KVALITY

ISO

Rok 2021 se nesl ve znamení Sčítání lidu, domů a bytů 2021. Publikování dat v otevřeném formátu se dále rozšiřovalo.

Rok ve znamení realizace projektu Zavádění řízení kvality do služebních úřadů a přípravy na Peer review

Státní statistická služba České republiky je nedílnou součástí Evropského statistického systému tvořeného statistickým úřadem EU – Eurostatem, národními statistickými úřady a dalšími vnitrostátními orgány odpovídajícími za vývoj, vypracovávání a šíření evropské statistiky. Cílem systému je dosažení požadované úrovně kvality evropské statistiky prostřednictvím harmonizace národních statistických systémů, koordinace koncepcí, metod, dokumentace a společných pravidel.

Nařízení o evropské statistice je základním dokumentem tvořícím právní rámec pro vývoj, produkci a diseminaci evropské statistiky. Definuje mj. obecné zásady profesionální nezávislosti, nestrannosti, objektivity, a spolehlivosti státní statistické služby, zachování důvěrnosti individuálních údajů a efektivitu nákladů spojených s její realizací. Obsahuje obecné požadavky na kvalitu, které jsou podrobně rozpracovány v Kodexu evropské statistiky.

Kodex je základním kamenem společného rámce pro kvalitu Evropského statistického systému (ESS). Jedná se o samoregulační nástroj založený na šestnácti zásadách, které se týkají institucionálního prostředí, statistických procesů a výstupů

statistik. Pro každou ze zásad je vypracován soubor ukazatelů osvědčených postupů a standardů poskytující návod a měřítka pro přezkoumávání uplatňování Kodexu v praxi. Naplňování principů Kodexu je přezkoumáváno systémem auditů (tzv. Peer Review), kdy na základě předem vyplněného sebehodnotícího dotazníku posuzuje tříčlenný expertní tým, složený ze zástupců Evropského statistického systému, soulad zásad popsaných v Kodexu s praxí národního úřadu.

Zajišťování potřebné úrovně kvality státní statistické služby z hlediska statistických výstupů a příslušných produkčních aktivit je nedílnou součástí všech klíčových a podpůrných procesů ČSÚ, což je jednoznačně deklarováno v rámci zveřejněného Závazku kvality ČSÚ. Podrobnější popis, jakým způsobem jsou v podmínkách ČSÚ tyto požadavky zajištěny, obsahuje Politika kvality ČSÚ, která vychází a plně reflektuje jednotlivé zásady celkového řízení kvality, Kodexu evropské statistiky, a v neposlední řadě Metodický pokyn pro řízení kvality ve služebních úřadech¹⁾ schválený vládou ČR.

Zavádění řízení kvality do ČSÚ

Shora uvedenému Metodickému pokynu předcházelo v roce 2018 přijetí Strategického plánu ČSÚ na období 2018–2022, který obsahoval misi, vizi, strategické cíle a oblasti zájmu ČSÚ na uvedené období. Strategický plán ČSÚ byl v roce 2021

¹⁾ Schválený usnesením vlády ČR č. 214 ze dne 4. 4. 2018; v podmínkách ČSÚ rozpracován v Analýze současného stavu kritérií zlepšování ČSÚ a výsledném projektu Zavádění systému řízení kvality v ČSÚ.

aktualizován a schválen pro období let 2022–2026. Obnovení výraznějších aktivit v oblasti řízení kvality přišlo s novým vedením ČSÚ v březnu 2018. To podpořilo iniciativu sekce pro státní službu Ministerstva vnitra ČR, která vydala Metodický pokyn pro řízení kvality ve služebních úřadech schválený usnesením vlády České republiky č. 214 dne 4. dubna 2018. Pokyn navazoval na usnesení vlády ČR č. 275/2017 o zavedení řízení kvality ve služebních úřadech a definoval cílový rozsah minimální míry řízení kvality povinně zaváděné do činnosti všech služebních úřadů. Právě na základě Metodického pokynu byl v ČSÚ zřízen Výbor kvality a následně, v souladu s doporučením Peer Review obsazena funkce manažera kvality ČSÚ.

Důkladně zpracovaná Analýza současného stavu kritérií zlepšování a vybraných principů řízení kvality ČSÚ z minulých let se stala východiskem projektu Zavádění systému řízení kvality v ČSÚ. Projekt je financován z Operačního programu Zaměstnanost a byl řešen v letech 2020–2021, resp. dále s přesahem do konce roku 2022. Projekt se zaměřil zejména na ta opatření jednotlivých kritérií zlepšování Metodického pokynu, která nebyla v ČSÚ zavedena, nebo které bylo, a je potřeba dále rozvíjet.

V uběhlém období roku 2021 bylo v oblasti Projektu úspěšně dokončeno mnoho aktivit a to u všech kritérií, přehledem zejména tedy:

- **Systém měřitelných cílů:** V roce 2021 byla schválena směrnice o strategickém řízení a plánování na ČSÚ, která nastavila systém strategického řízení pro zabezpečení rozvoje ČSÚ (postupy, principy definování cílů, implementace).
- **Strategie rozvoje služebního úřadu:** Na základě směrnice o strategickém řízení a plánování na Českém statistickém úřadu byl připraven Strategický plán Českého statistického úřadu 2022–2026, schváleny Prioritní úkoly ČSÚ pro rok 2021 a na konci roku 2021 byl zahájen proces přípravy a schvalování Prioritních úkolů ČSÚ pro rok 2022.
- **Systém odpovědností:** V období roku 2021 probíhalo vypořádání připomínek k návrhům Služebního řádu a novelizovaného Pracovního řádu, a to s přesahem do začátku roku 2022. Dále úspěšně proběhla veřejná zakázka s názvem „Tvorba kompetenčního modelu a procesního modelu II“, kdy byla akceptována první i druhá etapa a začátkem roku 2022 pak schválena třetí etapa zakázky.
- **Systém interních předpisů:** Byl vypracován seznam aktuálně platných interních předpisů a realizován přezkum interních předpisů včetně přípravy příslušné zprávy.
- **Systém komunikace ve služebním úřadu:** Byl vypracován návrh Strategie interní komunikace ČSÚ a směrnice k interní komunikaci, která je stále ve fázi vypořádání připomínek.
- **Systém řízení změn:** Byla vyhotovena Metodika přípravy a realizace interních grantů, Politika řízení změn a zpracován

dokument s přehledem působnosti ČSÚ, poskytovaných výstupů a služeb.

- Politika lidských zdrojů: V roce 2021 byla zahájena příprava příslušného dokumentu.
- Adaptační proces: Byla úspěšně dokončena a schválena Příručka nového zaměstnance a doprovodné letáky-průvodce pro nové zaměstnance.
- Šetření spokojenosti zaměstnanců: Proběhlo interní šetření, výsledky byly projednány vedením a zjištěné náměty a doporučení zaměstnanců promítnuty do předemných dokumentů.
- Související vzdělávání: V rámci Projektu byly realizovány desítky školení a kurzů zaměřené na oblast procesního, strategického a projektového řízení, na oblast adaptačního procesu, HR, agendy mezd a v neposlední řadě soft skills. Značným problémem organizace školení byla protipandemická opatření, přesto se podařilo uspořádat většinu naplánovaných akcí.

V oblasti Administrace projektu (období 1. 1. 2021 – 31. 12. 2021) byly schváleny dvě Zprávy o realizaci a Žádosti o platbu. Celková finanční výše předložených a schválených Žádostí byla 1 433 221,75 Kč (EU podíl je 1 158 946,10 Kč).

Peer Review

V rámci přípravy na třetí kolo Peer Review, které se v ČSÚ bude konat v 1. čtvrtletí 2023, realizoval úřad v roce 2021

školení pro pracoviště státní statistické služby (Other National Authorities – ONAs) ke Kodexu Evropské statistiky. Přednášky se zaměřily na doporučení k plnění jednotlivých zásad, ukazatelů a metod tak, aby se účastníci z různých resortů inspirovali postupem úřadu, a sdělené poznatky mohli využít v rámci praxe svých resortů. Dále byly zahájeny práce na klíčovém materiálu, kterým je sebehodnotící dotazník (Self-Assessment Questionnaire – SAQ), kde gestoři jednotlivých principů popsali současného stav plnění principů Kodexu. Aktualizace bude probíhat v následujícím roce společně s přípravou dalších klíčových materiálů, nezbytných pro zdárný průběh Peer Review v ČSÚ. V průběhu roku 2021 byly také SAQ zaslány vybraným ONAs (MPO, MF, MPSV) k pilotnímu vyplnění. Jejich finální výstupy se očekávají do konce ledna 2022, kdy je následně plánována průběžná revize. ■

A futuristic server room with glowing blue lines and a grid floor. The room is filled with server racks and glowing lights, creating a high-tech atmosphere. The floor is a grid of metal grates, and the walls are lined with server racks. The lighting is a mix of cool blues and warm whites, highlighting the intricate network of cables and components.

OBEČNÁ METODIKA A REGISTRY

V oblasti obecné metodiky a registrů pokračovaly práce na zkvalitnění koordinace státní statistické služby nezbytné pro vývoj, vypracování a šíření národní a evropské statistiky. V souladu s Kodexem evropské statistiky byly např. vypracovány metodiky a přezkum jejich implementace u ostatních producentů statistik v ČR. V listopadu 2021 byla ve Sbírce zákonů ČR zveřejněna vyhláška o Programu statistických zjišťování na rok 2022. Na jejím základě bude ČSÚ a ostatních šest producentů statistiky provádět statistická zjišťování, která jsou jedním ze základních zdrojů dat pro tvorbu souhrnných statistických informací. Pokračovala

Obecná metodika

Na základě zákona č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů, byla připravena a zveřejněna vyhláška o Programu statistických zjišťování na rok 2022 (dále Program). Program zahrnuje 92 statistických zjišťování ČSÚ a 65 zjišťování šesti resortů vykonávajících státní statistickou službu. Zjišťování vycházejí zejména z požadavků 45 evropských právních předpisů a požadavků významných uživatelů statistických informací, které se posuzují a vyhodnocují v rámci standardního interního a legislativního procesu přípravy Programu.

Součástí přípravy Programu byly práce na další optimalizaci statistických zjišťování, s cílem snížit administrativní zátěž jejich respondentů, zejména podnikatelů. Došlo k dílčím úpravám elektronických výkazů, které přispějí ke snazšímu vyplnění, k zavedení nových metod zpracování a k integraci nových administrativních datových sad do zpracování. Při sdílení administrativních dat vychází ČSÚ z nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 223/2009 o evropské statistice, které deklaruje právo národních statistických úřadů na rychlý a bezplatný přístup k administrativním a jiným zdrojům dat.

implementace dat z administrativních zdrojů do statistických zpracování, standardizace zpracování a konsolidace dat v datových tržištích. Bez výpadků byl provozován a rozvíjen základní Registr osob (ROS), jehož je Český statistický úřad správcem. ČSÚ aktivně spolupracoval se Správou základních registrů na implementaci cílového konceptu „Základní registry 2.0“.

K významným výsledkům patří redukce Ročního výkazu ekonomických subjektů vybraných produkčních odvětví (P 5-01) na základě implementace rozšířené sady administrativních dat (z daňových příznání), úprava statistických zjišťování v oblasti cen a zrušení statistického zjišťování Ceny Prům 1a-12. V roce 2021 využíval ČSÚ přes sto administrativních zdrojů, jejichž počet tak přesáhl počet statistických zjišťování.

V roce 2021 byly aktualizovány statistické klasifikace a číselníky, které jsou základem pro statistická zpracování. Jedná se o tyto klasifikace: Klasifikace hospitalizovaných pacientů CZ-DRG, Číselník zemí (CZEM) a Mezinárodní statistická klasifikace nemocí a přidružených zdravotních problémů (MKN-10). Dále byl zaveden a ve Sbírce zákonů ČR zveřejněn Seznam vybraného zboží s doplňkovými statistickými znaky (DOPL_KN) a Seznam zboží, které není určeno pro zjednodušené vykazování do systému Intrastat (ZJEDVYK). V roce 2021 probíhal překlad vysvětlivek k mezinárodní Klasifikaci individuální spotřeby (COICOP), připravované ke zveřejnění ve Sbírce zákonů ČR v roce 2022 a připomínkování návrhů Eurostatu na revizi Klasifikace ekonomických činností (NACE).

Statistické registry

ČSÚ provozuje dva statistické registry, Registr ekonomických subjektů (RES) a Registr sčítacích obvodů a budov (RSO). V roce 2021 byly zajištěny všechny činnosti spojené se zajištěním správy, provozu a bezpečnosti registrů, a poskytované požadované výstupy. Úspěšně se podařilo zrealizovat veřejnou zakázku na zajištění podpory a rozvoje statistických registrů pro roky 2022 a 2023. Proběhly aktivity spojené s úpravou registru skupin podniků s cílem poskytovat kvalitnější národní data pro registr Evropských skupin podniků (EGR). V souladu s implementací Vize ESS 2020 byla realizována I. etapa evropského profilování, v rámci které byly získány podrobnější údaje o vybraných nadnárodních společnostech pro statistiky zahraničních afilací FATS a další statistiky globalizace. V rámci implementace nařízení Evropského parlamentu a Rady 2152/2019 o evropských podnikových statistikách (EBS) proběhlo rozšíření a adaptace datových sad demografie podniků na nový kontrolní mechanismus a transmisní formát. Dále byla upravena dávková aktualizace dat z rejstříku živnostenského podnikání a generování stavové kopie z RES.

V rámci agendy RSO se podařilo úspěšně dokončit všechny plánované aktivity související s územní přípravou SLDB 2021, včetně přípravy referenčních dat pro online a terénní sběr dat tohoto šetření. Kromě toho byla realizována příprava

mikrodat pro tvorbu a diseminaci prvních výstupů ze SLBD 2021 za domovní fond, a zajištěna plošná harmonizace základních sídelních jednotek pro potřeby diseminace výstupů ze SLBD 2021. V roce 2021 také došlo k přiřazení zeměpisných souřadnic zemědělským subjektům a geokódování gridu v rámci Integrovaných zemědělských statistik (IFS) 2020. Dále byla zahájena modernizace rozhraní RSO na Informační systém základních registrů (ISZR) a Informační systém územní identifikace (ISÚI).

Datový sklad a datová tržiště, standardizace procesů

V oblasti metodiky zpracování a její realizace byla standardně zajišťována tvorba statistických informací a výstupů na základě vstupních dat (ze statistických zjišťování, dat z administrativních a jiných zdrojů, např. scanner dat), statistické analýzy a diseminace výstupů. Vedle toho probíhala revize modelu požadavků a studie proveditelnosti v rámci modernizace statistického informačního systému, s cílem snižovat administrativní zátěž, zlepšit relevanci a dostupnost výstupů pro uživatele oficiálních statistik. Rovněž byly zpřístupněny datové sady z Registru ekonomických subjektů (RES) v podobě otevřených dat (Open Data). Nadále se rozšiřovala implementace metapopisů, které se využívají v nástrojích centrálního zpracování (jimiž je např. datový sklad, datová tržiště a veřejná databáze k prezentaci

dat externím uživatelům). Datový sklad, datová tržiště a jejich prezentační vrstvy vstupují do procesu zpracování především jako integrační nástroje umožňující datovou interoperabilitu mezi jednotlivými statistickými oblastmi, statistickými registry a administrativními daty. Datový sklad jako úložiště a zdroj konsolidovaných statistických údajů byl v roce 2021 naplňován daty ze všech statistických oblastí, včetně testovacích dat ze SLDB. Ke konsolidaci dat docházelo i v jednotlivých datových tržištích, která poskytují strukturované podklady zejména pro analýzu a tvorbu statistických informací. V roce 2021 pokračoval rozvoj datových tržišť, která umožňují řízený přístup interních uživatelů k aktuálním statistickým údajům, včetně mikrodát. Průběžně se prováděly úpravy aplikací na základě aktualizace softwarového prostředí, a to s ohledem na dodržení standardů kybernetické bezpečnosti. Zároveň se z důvodu integrace nových ukazatelů z daňových přiznání a zachycení dopadů epidemie covid-19 rozvíjely metodické nástroje ve zpracování statistických odhadů, a došlo k adaptaci příslušných postupů sezónního očišťování časových řad krátkodobých statistik.

V rámci modernizace statistického informačního systému byly připraveny modely požadavků a studie proveditelnosti pro nástroje ve výše uvedených oblastech, včetně návrhu subsystému k vybudování rozhraní pro poskytování číselníků a klasifikací ve formátu otevřených dat (Open Data).

Registr osob

ČSÚ jako správce Registru osob (ROS) zajišťoval jeho provoz a rozvoj. V ROS byly implementovány změnové požadavky vycházející z rámcové strategie Základní registry 2.0 (realizovanou na základě usnesení vlády č. 650/2018) a zákonem č.12/2020 o právu na digitální služby (implementace kontaktních údajů osob do ROS). Souběžně byly realizovány úpravy ROS-IAIS, směřující ke zvýšení kvality a bezpečnosti zápisu vybraných referenčních údajů do ROS a ke zlepšení uživatelského komfortu. V průběhu roku byla poskytována metodická pomoc novým editorům, průběžně byly řešeny požadavky na odstraňování případných chyb v referenčních datech a vyhodnocovány dotazy i reklamace uživatelů. ■

PRODUKČNÍ STATISTIKY

Vedle zajištění standardních výstupů v požadované kvalitě věnovala sekce produkčních statistik v roce 2021 pozornost zejména aktivitám zaměřeným na modernizaci podnikových statistik, které se týkaly i stejnojmenného prioritního úkolu ČSÚ. V této souvislosti proběhla řada úspěšných aktivit zasahující statistiky energetiky, zemědělství, cestovního ruchu a strukturální podnikové statistiky, které měly za cíl adaptaci na nové požadavky uživatelů nebo snižování administrativní

zátěže. Rovněž byla završena implementace podstatné části požadavků rámcového nařízení o evropských podnikových statistikách (EBS), které vstoupily v platnost od 1.1.2021.

Průmysl, stavebnictví, energetika, zemědělství a lesnictví

Ve statistice průmyslu byla pozornost zaměřena na implementaci metodických změn u statistického zjišťování o produkci průmyslových výrobků a služeb, které se týkalo nejen metodiky sběru a zpracování údajů, ale i publikačních výstupů. Mimo jiné byla navržena nová podoba publikace Výroba vybraných výrobků v průmyslu, jejímž cílem je komplexně zmapovat produkci výrobků podle jednotlivých typů režimu výroby. V rámci krátkodobých statistik došlo v rámci Rychlých informací a navazujících výstupů k rozšíření informací o sezónně očištěné údaje za tržby a zakázky.

V oblasti statistiky stavebnictví pokračovala úzká spolupráce v rámci pracovních skupin řešících problematiku zavádění vládní koncepce metody BIM v ČR, a s ní související digitalizace stavebního řízení s cílem následného využití digitalizovaných údajů pro potřeby statistiky bytové výstavby.

Ve statistice energetiky byla v rámci plnění prioritních úkolů na rok 2021 mimo jiné dokončena příprava zpracování nového ročního výkazu o dodávkách paliv a energií z informačních systémů distributorů společností (EP 6-01) a s tím spojená optimalizace stávajících statistických šetření. V druhém pololetí

úspěšně proběhl sběr údajů o spotřebě paliv a energií v domácnostech (Enero 2021). Dále byly zahájeny analytické a metodické práce na využití údajů z Ministerstva dopravy pro potřeby plnění nových požadavků na podrobnější údaje z oblasti rozdělení spotřeb v dopravě.

V rámci statistiky zemědělství byly zahájeny práce směřující k její zásadní modernizaci, jejíž realizace bude pokračovat i v následujících letech. V průběhu roku 2021 byly mapovány a analyzovány dostupné administrativní zdroje dat Ministerstva zemědělství (MZe), které by mohly být využity pro potřeby statistiky rostlinné a živočišné výroby. Za účelem nahrazení šetření o osevních plochách zemědělských plodin údaji, které poskytují zemědělci v rámci žádostí o dotace MZe, připravilo ministerstvo k testování speciální výstup z aplikace LPIS, a to podle požadavků ČSÚ na strukturu dat. Úspěšně byl dokončen sběr dat a zpracování výsledků Integrovaného šetření v zemědělství (Zem IŠ 1-01), průběžně jsou zveřejňovány výsledky z tohoto šetření. Ve spolupráci s ÚZEI byla na základě výstupů z integrovaného šetření vytvořena aktuální typologie farem. Pokračovaly práce spojené s projednáváním a následnou implementací požadavků vyplývajících z nově připravovaného evropského legislativního rámce pro zemědělské statistiky (SAIO).

Obchod, doprava, služby, cestovní ruch a životní prostředí

V rámci prioritního úkolu Rozšíření oblastí využití scanner dat pro tvorbu statistik se podařilo rozšířit soubor podniků poskytujících scanner data. Tím bylo umožněno snížit administrativní zátěž ve statistice maloobchodu, kde pro rok 2022 již nebude využívána příloha výkazu SP 1-12. Započalo měsíční předávání dat Eurostatu za odvětví velkoobchodu, které vyplývá z požadavků nařízení EBS. Data, která jsou sestavována výhradně s oporou administrativních zdrojů, byla zároveň zpřístupněna i domácím uživatelům. V oblasti obchodu byl rozšířen počet publikovaných dat za čtyřmístné NACE z ročního zjišťování. Byla připravena aktualizace webových stránek za obchod, dopravu a služby reflektující novou strukturu dat, požadovaných Eurostatem. Ve veřejné databázi byl zveřejněn nový ukazatel Index produkce ve službách.

Plnění prioritního úkolu Modernizace podnikových statistik ve statistice cestovního ruchu znamenalo zavedení metod Web scrapingu jako standardní statistické činnosti. To vedlo ke zkvalitnění informací v registru hromadných ubytovacích zařízení. V návaznosti na projekt Eurostatu připravil ČSÚ ke zveřejnění výstupy o ubytování sjednaném prostřednictvím nejvýznamnějších nadnárodních zprostředkovatelských platform (Airbnb, Booking.com, Expedia, TripAdvisor). Díky tomu se k uživatelům dostanou podrobnější informace o počtech

přenocování sjednaných pomocí těchto platform, včetně regionálního třídění. Zveřejnění těchto dat má vůbec poprvé charakter tzv. experimentální statistiky, která představuje progresivní a agilní způsob reakce na požadavky uživatelů. Pokračovala spolupráce s MMR a s agenturou CzechTourism na analýzách nejhodnějších variant pro získání informací o příjezdovém cestovním ruchu a výdajích zahraničních návštěvníků a jejich dalším využití. Na webu ČSÚ byly zveřejněny regionální satelitní účty cestovního ruchu. Dále byl úspěšně dokončen projekt technické asistence s Gruzii. Započala spolupráce s Akademií věd na tvorbě ekosystémového účtu turismu.

Ve statistice životního prostředí byla zahájena přípravná práce na plnění rozšíření vyplývajících z Nařízení EU 691/2011 o Evropských environmentálních ekonomických účtech. Jedná se o rozšíření stávajících šesti modulů a přidání dalších tří modulů environmentálních účtů. V roce 2021 dále pokračovaly práce na projektu Mechanismy prosazování principů udržitelného rozvoje ve státní správě, a to spolu s dalšími partnery projektu (MŽP, MMR a CENIA). V rámci projektu ČSÚ koordinoval činnosti pro sběr dat od všech zapojených institucí. V oblasti statistiky odpadů byla připravena a vydána publikace Produkce, využití a odstranění odpadů v nové metodice s využitím administrativních dat (ISPOP), které plně odpovídá definici Eurostatu.

Průřezové podnikové statistiky

V souladu s prioritním úkolem ČSÚ pokračovaly v roce 2021 v rámci průřezových podnikových statistik práce na redukcii rozsahu výkazu P 5-01 s využitím údajů dostupných z administrativních zdrojů. Úpravy výkazu a definice zpravodajské povinnosti mají za cíl snížit zátěž především mikro a malých jednotek, a to od roku 2022, kdy budou prostřednictvím výkazu P 5-01 sbírána data za referenční rok 2021. Byly zahájeny práce na projektu zavedení nového formátu pro přenos dat ze strukturálních podnikových statistik dle požadavků Eurostatu. Rovněž pokračovala příprava nového zjišťování o přemísťování podnikových funkcí (tzv. international/domestic sourcing) a organizaci řetězců tvorby hodnoty (tzv. Global Value Chains), které patří mezi nové požadavky nařízení EBS, a práce spojené s problematikou nové interpretace definic statistických jednotek.

I v roce 2021 prokázaly konjunkturální průzkumy roli významného zdroje nejvčasnějších informací o vývoji ekonomického cyklu. Kromě standardní produkce dat, která byla v roce 2021, podobně jako v předešlém roce, mimořádně sledovaná, byla provedena úprava dotazníků dle požadavků Evropské komise. ČSÚ se navíc, spolu s několika dalšími členskými státy, zapojil do pilotního projektu pro testování nového indikátoru pro odhad produkční mezery a dalších ekonomických jevů, konstrukčně postaveného na datech konjunkturálních průzkumů mezi podnikateli ■

MAKROEKONOMICKÉ STATISTIKY

1,120	1,355	1,448	1,300	915	1,230	1,075	1,105
1,060	1,080	1,385	1,135	1,610	1,175	1,030	1,545
0	1,255	1,425	1,270	1,560	905	1,610	1,400
1,355	1,405	1,105	1,570	1,550	1,145	1,600	1,250
1,550	1,435	550	1,055	1,130	1,050	1,205	1,155
1,250	1,295	1,425	1,055	810	1,515	1,285	1,415
1,120	1,170	1,035	1,035	1,135	1,255	1,050	1,355

Ve sféře makroekonomické statistiky probíhaly v roce 2021 intenzivní práce jak v oblasti získávání a zpracování nových datových zdrojů, tak ověřování dat ze strany Eurostatu. V listopadu proběhla kontrolní mise k plnění Nařízení o použití Protokolu při nadměrném schodku (479/2009). Byl dokončen satelitní účet domácností, který rozšiřuje statistiku národních účtů. Využití scanner dat bylo rozšířeno o segment léků. Ve spolupráci s Generálním ředitelstvím cel a Ministerstvem financí byl dokončen legislativní proces přípravy Nařízení vlády k provedení některých ustanovení celního zákona v oblasti statistiky. Kromě těchto činností byl ČSÚ nadále

Statistika národních účtů

V průběhu roku byla dokončena příprava satelitního účtu domácností, který rozšířil rodinu satelitních účtů. Satelitní účet propojuje makroekonomickou statistiku se sociální statistikou založenou na šetření v domácnostech. Uživatelé mají k dispozici vybrané ukazatele národních účtů v členění podle typu domácností, což umožní lépe porozumět domácnostem. Satelitní účet zlepšil dostupnost oficiální statistiky uživatelům. V posledním čtvrtletí také byly zahájeny práce na nové sestavě ročních národních účtů, která by měla zohlednit aktuální údaje z říjnových notifikací deficitu a dluhu vládních institucí. V rámci rozvojových aktivit započaly práce na rozšíření dostupných ukazatelů produktivity. ČSÚ byl aktivní na mezinárodním poli při zapojení do pracovních skupin Eurostatu, především v oblastech odhadů produktivity, výpočtu reinvestovaných zisků z přímých zahraničních investic a přípravy revidovaného standardu ESA 2010.

Vládní a finanční účty

V oblasti statistiky vládních a finančních účtů proběhla vedle standardních činností i mise Eurostatu k plnění Nařízení o použití Protokolu při nadměrném schodku (Nařízení 479/2009). Na mezinárodním poli se ČSÚ zapojil do diskuse

intenzivně zapojen do mezinárodních aktivit, jako jsou technické asistence či projekty Eurostatu, jejichž cílem je zvyšovat kvalitu jednotlivých statistik. Na národní úrovni pokračoval ČSÚ v oblasti makroekonomických statistik v intenzivní spolupráci s Českou národní bankou a Ministerstvem financí.

o statistických aspektech nových EU nástrojů, zaměřených na zmírnění dopadů pandemie covid-19 na národní ekonomiky. Rovněž probíhala příprava nového vykazování vládní pomoci subjektům zasaženým vládními opatřeními v EDP statistice a diskuse k novému Manuálu k deficitu a dluhu vládních institucí. Ve spolupráci s ČNB byla dále vedena intenzivní jednání s cílem harmonizace finančních statistik obou institucí, přičemž probíhají práce na harmonizaci transakcí. I v roce 2021 nadále platilo, že Eurostat k údajům sestavovaným ČSÚ o saldu hospodaření a zadlužení sektoru vládních institucí neměl výhrady.

Statistika cen

Nejvýznamnějším úkolem cenové statistiky v roce 2021 byla příprava na další zavádění elektronických dat z pokladen vybraných maloobchodních řetězců do procesu výpočtu indexu spotřebitelských cen. Při tom úspěšně pokračovalo přebírání těchto dat od dalších řetězců na základě vyhlášky o statistických zjišťováních a byla prováděna jejich detailní analýza. Od ledna došlo ve vybraných segmentech spotřebního koše (zejména potraviny, nápoje a drogerie) k úplnému nahrazení terénního sběru cen elektronickými daty z pokladních systémů. V průběhu roku byla získána a otestována data za segment léků. Postupně je zaváděno zpracování scanner dat pomocí

machine learningu, který výrazně urychluje celý proces. ČSÚ považuje scanner data za perspektivní datový zdroj, a proto rozšíření využití a modernizace zpracování patřily mezi jejich prioritní úkoly ČSÚ. Veškeré plánované aktivity na rok 2021 byly úspěšně splněny. Byla připravena aktualizace váhového schématu indexu spotřebitelských cen. Pokračovala spolupráce s ČNB a ČÚZK na výměně dat z katastru nemovitostí a pro cenové statistiky nemovitostí. Rovněž byly provedeny přípravné práce pro tvorbu statistiky cen komerčních nemovitostí. V oblasti mezinárodní statistické spolupráce bylo klíčovým úkolem naplňování požadavků projektu parity kupních sil, který probíhal v rámci grantu Eurostatu Purchasing Power Parities 2020.

Statistika zahraničního obchodu

Ve statistice zahraničního obchodu se zbožím byla dokončena příprava na implementaci nařízení k podnikovým statistikám (EBS). Ve spolupráci s Ministerstvem financí a Generálním ředitelstvím cel bylo připraveno a schváleno Nařízení vlády k provedení některých ustanovení celního zákona v oblasti statistiky. Nové nařízení umožní vybraným jednotkám využít zjednodušené vykazování Intrastatu, a dojde tak ke snížení administrativní zátěže vybraných respondentů. Pokračovaly práce na tvorbě nové databáze zahraničního obchodu, která bude poskytovat uživatelům podrobné údaje o obchodu se zbožím a nahradí

současnou databázi pohybu zboží přes hranice. V souladu s harmonogramem prioritního úkolu byla vytvořena nová metodika, která umožňuje odhad dovozu a vývozu na podrobné komoditní úrovni. Pokračovaly rovněž přípravné práce v oblasti plánované výměny mikrodat s ostatními členskými státy EU. Proběhlo několik testovacích výměn dat a metadat Intrastatu. V návaznosti na schválený implementační akt k Nařízení EBS ke statistice obchodu se službami byla ve spolupráci s ČNB zahájena příprava na plnění nových požadavků. Na mezinárodním poli se ČSÚ účastnil jednání pracovních skupin a také probíhaly bilaterální konzultace s kolegy ze Slovenska k nařízení EBS. ■

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

DEMOGRAFIE A SOCIÁLNÍ STATISTIKY

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

V roce 2021 ČSÚ v řádných termínech zpracoval a vydal všechny plánované výstupy demografické statistiky. Mimořádná pozornost byla věnována rozšířenému publikování dat o počtech zemřelých v měsíční a týdenní frekvenci. V rámci šetření v domácnostech probíhala každoroční pravidelná zjišťování Výběrového šetření pracovních sil, šetření Životní podmínky, Statistiky rodinných účtů a Výběrového šetření o využívání informačních technologií v domácnostech. Byl sestaven satelitní účet kultury a zdravotnické účty podle společné mezinárodní metodiky Eurostatu a OECD. Podařilo se úspěšně dokončit

zpracování Evropského výběrového šetření o zdraví EHIS, které probíhá jednou za pět let. V oblasti statistik výzkumu, vývoje, inovací a vyspělých technologií proběhla pravidelná zjišťování o výzkumu a vývoji a o využívání informačních a komunikačních technologií v podnicích. Nově byly publikovány údaje z evropského zjišťování o inovacích v podnicích.

Demografická statistika

V roce 2021 byly za oblast každoroční demografické statistiky vydány všechny naplánované běžné datové a analytické výstupy (celkem 22, z toho tři ve čtvrtletní periodicitě, jeden v týdenní, později dvou týdenní periodicitě). Výstupem „Týdenní počty zemřelých obyvatel České republiky v časové řadě 2011–2021“ pokračovalo sledování dopadů pandemie covid-19 na celkovou mortalitu, včetně pravidelného předávání těchto dat Eurostatu. ČSÚ se zapojil také do sledování nadúmrtnosti Světovou zdravotnickou organizací. Stejně jako v předchozích letech, byla i v roce 2021 zpracována jedna monotematická analytická publikace, tentokrát věnována úmrtím v důsledku sebevraždy v posledních deseti letech (Sebevraždy v České republice 2011–2020). Vydání této publikace bylo doprovázeno online tiskovou konferencí. Tisková konference (společně s ÚZIS ČR) se uskutečnila i při prvním zveřejnění příčin smrti v roce 2020, tj. v prvním roce pandemie covid-19. Vybraná zjištění z dat demografické statistiky, především úmrtnosti, byla prezentována také formou tiskových zpráv.

Kromě datových podkladů pro potřeby zpracování průřezových statistických výstupů byla zpracována řada nestandardních demografických výstupů na základě individuálních žádostí

uživateli, včetně mikrodat pro vědecko-výzkumné účely. Ve stanovených lhůtách byly splněny také všechny datové požadavky Eurostatu, jejichž poskytování ukládá nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1260/2013, o evropské demografické statistice (dotazníky menšího rozsahu navíc poprvé v SDMX formátu) a nařízení Komise (EU) č. 328/2011, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1338/2008, o statistice Společenství v oblasti veřejného zdraví a bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, pokud jde o statistiky příčin smrti. S UN IGME byly opět detailně konzultovány jejich odhady kojenecké a dětské úmrtnosti. V průběhu roku 2021 ČSÚ pokračoval v aktivní účasti na pracovních jednáních Eurostatu, konkrétně pracovní skupiny pro statistiku obyvatelstva, projekce obyvatel a skupiny k budoucím sčítáním lidu, domů a bytů, resp. k novému rámcovému konceptu evropské populační statistiky, jejímž hlavním úkolem je příprava nové jednotné evropské legislativy pro celou oblast statistiky obyvatelstva (cenzovou, demografickou a migrační statistiku). Na národní úrovni zástupce oddělení pokračoval v činnosti v Meziresortní pracovní komisi pro přípravu a koordinaci zavedení MKN-11 v ČR. Vybrané otázky statistiky příčin smrti a problematika aplikace „Signs of Life“ pro zpřesňování počtu obyvatel byly prezentovány

na 50. výroční konferenci České demografické společnosti. Témata ze statistiky obyvatelstva byla popularizována v časopise Statistika & My.

V oblasti sběru dat pokračovalo v roce 2021 jednání s Ministerstvem spravedlnosti k revizi statistického hlášení o rozvodu Obyv 4-12 (s vlivem i na tvorbu statistiky rozvodovosti ČSÚ), ze kterého zároveň vychází Statistický list rozvodu MSp. Implementace revidovaného hlášení Obyv 4-12 a měsíční předávání příslušných dat nastane od údajů za rok 2022. Byla zahájena vnitřní diskuze k procesu změny hlavního zdroje dat pro demografickou statistiku (ze statistických hlášení ke zpracování dat z administrativních zdrojů).

Trh práce a rovné příležitosti

V oblasti statistiky trhu práce a rovných příležitostí pokračoval v rámci VŠPS nadstandardní sběr údajů k dopadům mimořádných opatření v souvislosti se šířením covid-19. Nadále byla měsíčně zveřejňována mimořádná tabulka údajů ke změnám odpracované doby v rámci rychlé informace ČSÚ o mírách zaměstnanosti, nezaměstnanosti a ekonomické aktivity. V souvislosti s Výběrovým šetřením pracovních sil byl v roce 2021 ukončen speciální adhoc module na téma Pracovní úrazy a zdravotní problémy související s výkonem povolání. Výsledná data, včetně zprávy o kvalitě, byla předána Eurostatu. V terénu proběhl sběr dat adhoc modulu s tématem Situace migrantů a jejich nejbližších příbuzných

na trhu práce, a probíhala příprava na dodatečné otázky VŠPS pro rok 2022 na téma Pracovní dovednosti.

V podnikové statistice práce došlo k dalšímu pokroku ve zpracování výsledků po zásadní změně čtvrtletního podnikového výkaznictví ve vazbě na projekt R-SIS 5.0. Byl zahájen meziresortní projekt snížení zátěže respondentů prostřednictvím negativní koordinace výkazu Práce 2-04 s daty ISPV 4-01 (MPSV). V evropském indexu nákladů práce (LCI) došlo k očišťování výsledků o státní subvence pro zaměstnavatele na základě administrativních dat z MPSV (program Antivirus).

Bylo vydáno několik analytických článků a uspořádány dvě tiskové konference s tématy cizinců pracujících v Česku a vývoje mezd v koronakrizi. Ve spolupráci s Ministerstvem vnitra, Ředitelstvím služby cizinecké policie, Ministerstvem práce a sociálních věcí a Ministerstvem průmyslu a obchodu byly aktualizovány výstupy o cizincích v ČR pro webovou prezentaci ČSÚ. Jako každoročně byly mimo standardních číselných výstupů za čtvrtletí vydány datové ročenky Zaostřeno na ženy a na muže a Cizinci v ČR a k vydání byla připravena souhrnná analytická publikace Senioři v ČR v datech 2021.

Sociální statistiky

V oblasti sociálních šetření u domácností proběhlo pravidelné každoroční šetření Životní podmínky – národní verze

celoevropského zjišťování EU-SILC. Součástí tohoto šetření byl v roce 2021 mezinárodně harmonizovaný modul na témata Zdraví dětí do 16 let, Materiální a sociální podmínky dětí do 16 let a Péče o děti do 18 let. Výsledky šetření byly prezentovány na pravidelné každoroční tiskové konferenci. Dále bylo realizováno šetření Statistiky rodinných účtů (SRÚ) o struktuře spotřebních výdajů domácností a šetření Finanční situace domácností (FSD), které jsou integrovány do šetření Životní podmínky.

Probíhaly pravidelné každoroční činnosti související se získáváním, zpracováním a prezentací dat za oblasti vzdělávání, zdravotnictví, kultury, sportu, sociálního zabezpečení a kriminality. Byla zpracována rozsáhlá průřezová publikace s údaji o učitelích, dětech, žácích a studentech na jednotlivých stupních škol za posledních deset let, ke které byla k zahájení školního roku uspořádána tisková konference. Kromě pravidelných ročních publikací vyšla i nová publikace Mzdy učitelů v regionálním školství, obsahující podrobná data o průměrné hrubé měsíční mzdě učitelů v mateřských, základních a středních školách podle jejich pohlaví, věku, dosaženého vzdělání či délky zaměstnání.

Za významné lze považovat sestavení satelitního účtu kultury ČR ve spolupráci s Národním informačním a poradenským střediskem pro kulturu (NIPOS) a sestavení zdravotnických

účtů podle společné metodiky Eurostatu a OECD. Dále byly z Informačního systému České správy sociálního zabezpečení zpracovány a následně publikovány podrobné pololetní a roční údaje o dočasně pracovní neschopnosti pro nemoc a úraz, a to v celé řadě nových třídění. V roce 2021 vyšla nová publikace Mzdy učitelů v regionálním školství obsahující podrobná data o průměrné hrubé měsíční mzdě učitelů v mateřských, základních a středních školách podle jejich pohlaví, věku, dosaženého vzdělání či délky zaměstnání. Výsledky ze zpracování údajů za regionální školství byly prezentovány na tiskové konferenci. Z pohledu mezinárodní spolupráce ČSÚ koordinoval sběr dat o kriminalitě a trestní justici pro OSN a Eurostat včetně implementace nové Mezinárodní klasifikace trestných činů pro statistické účely (ICCS).

Věda, výzkum a inovace, ICT

Podobně jako v předchozích letech byla cestou vlastních šetření (výběrových či plošných), případně využitím administrativních zdrojů shromážděna a zpracována podrobná data o stavu a vývoji vědy, výzkumu, inovací a informačních technologií v České republice. Nad rámec pravidelných souhrnných publikací s podrobnými výsledky jednotlivých šetření byly průběžně připravovány pravidelné i mimořádné výstupy (tabulky, zprávy apod.) pro potřeby uživatelů dat – jednotlivců, národních i mezinárodních organizací. Jednalo se zejména o datové výstupy

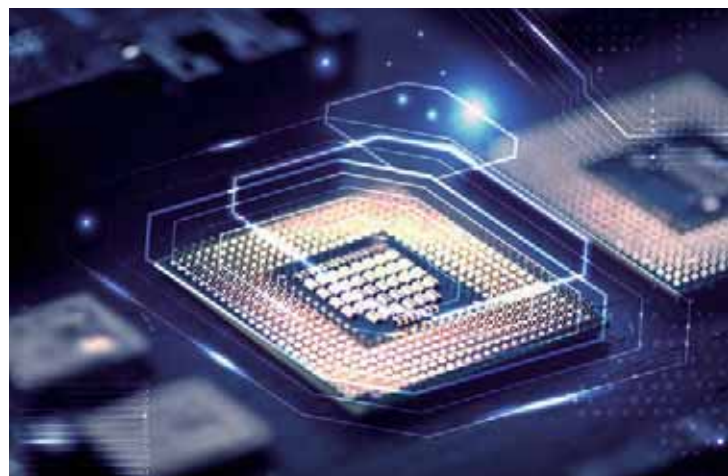

pro národní a regionální výzkumné a inovační strategie, inteligentní specializaci a pro Inovační strategii České republiky 2019–2030 *The Czech Republic: The Country for the Future*. V čele pravidelných statistických zjišťování bylo provedeno Roční zjišťování o výzkumu a vývoji VTR 5-01, jehož výsledky byly představeny na tiskové konferenci.

Na základě dostupných administrativních zdrojů ČSÚ dále zpracoval podrobné statistické informace o přímé a nepřímé (daňové) veřejné podpoře výzkumu a vývoje, které byly poskytnuty a prezentovány odborné veřejnosti v České republice i v zahraničí (OECD, Eurostat). Dále byly v této oblasti aktualizovány statistiky kvalifikovaných lidských zdrojů, patentů a licencí.

V oblasti statistik informačních a komunikačních technologií (ICT) je třeba zmínit další opakování dvou ročních evropských výběrových šetření zaměřených na využití ICT obyvatelstvem a podniky na území ČR. Stejně jako v minulých letech bylo tematické složení dotazníků sladěno s potřebami a požadavky Evropské komise vělenými do modelových dotazníků Eurostatu. Hlavní zjištění z obou šetření byla prezentována na samostatných tiskových konferencích ČSÚ. Data obou zjišťování sloužila monitoringu plnění jednotlivých cílů Digitální agendy pro Evropu a Státní politiky v elektronických komunikacích Digitální Česko.

Vedle zmíněných šetření byla pokryta široká škála statistik sloužících ucelenému sledování využití a významu ICT z hlediska posilování informační společnosti a digitální ekonomiky v České republice. Z výsledků jednotlivých statistických šetření a dostupných administrativních dat byly sestaveny průřezové a přehledové publikace – *Informační společnost v číslech* a *Digitální ekonomika v číslech* mapující rozvoj produkce a využívání ICT v Česku a v zemích EU prostřednictvím oficiálních statistických údajů. ■

KRAJSKÉ SPRÁVY ČSÚ

Krajské správy zajišťovaly v roce 2021 tradičně úkoly v oblasti terénních zjišťování, statistických zpracování, informačních služeb a správy registrů a při zpracování výsledků voleb, a to s využitím 660,5 systemizovaných míst. Nezastupitelnou roli hrály krajské správy při realizaci projektu Sčítání 2021 s počtem 233 přidělených systemizovaných míst. K 1. 7. 2021 byl jejich počet pro projekt SLDB 2021 snižen, a stanoven na 42 míst.

Terénní zjišťování

V roce 2021 standardně zajišťovali tazatelé v jednotlivých krajských správách ČSÚ sběr dat, která nelze zjistit jinak než přímým dotazováním domácností. Kromě toho i nadále zabezpečovali data pro statistiku spotřebitelských cen a zemědělskou statistiku u zpravodajských jednotek – fyzických osob. Kmenová tazatelská síť (311 systemizovaných míst) se obdobně jako v minulém roce musela vyrovnat s epidemickou situací způsobenou covid-19, která terénní zjišťování komplikovala a omezovala možnosti osobních setkávání tazatelů s respondenty.

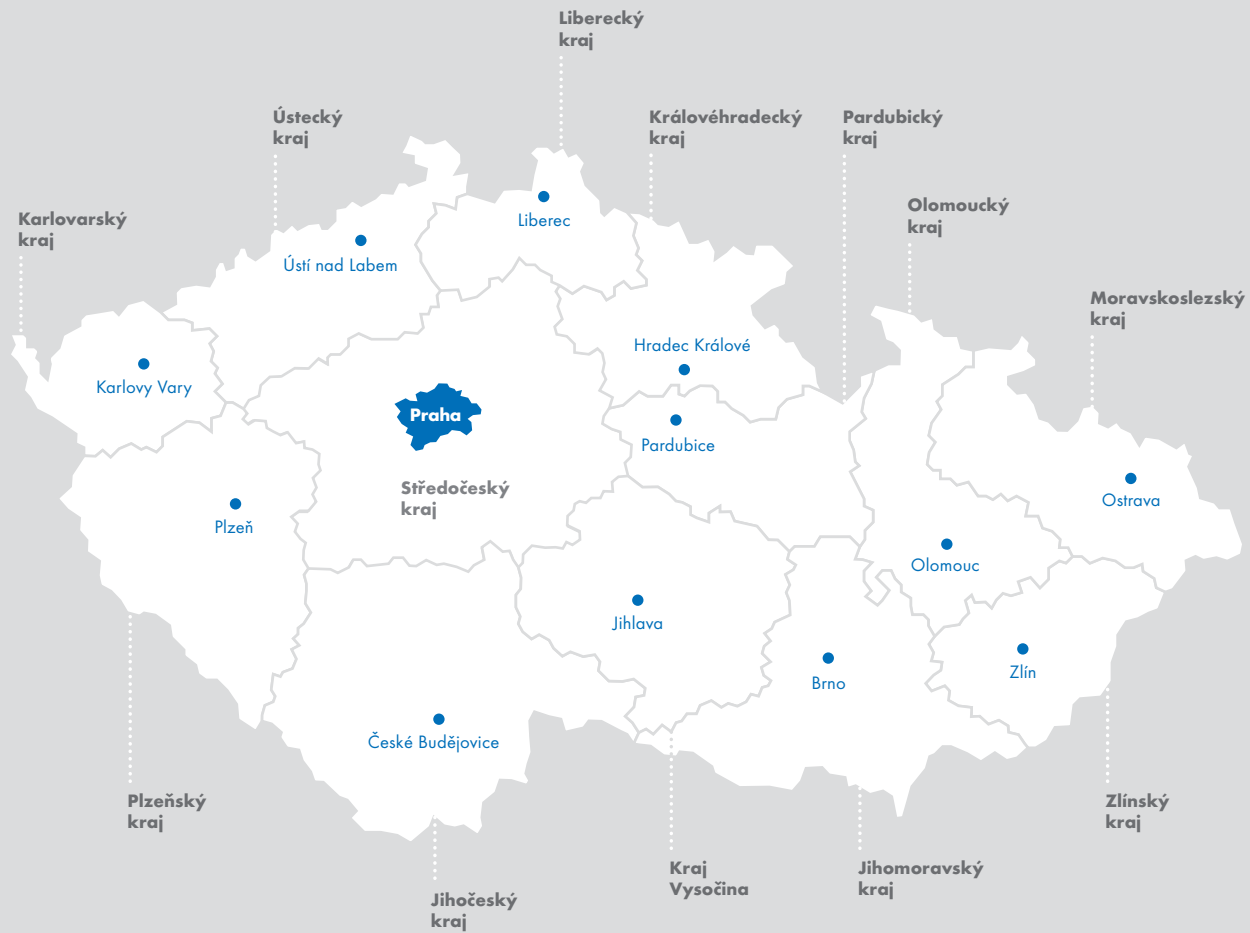
Organizace ani průběh výběrových zjišťování u domácností se v roce 2021 oproti předcházejícím letům zásadně nezměnily. Šetření v domácnostech je postaveno na dvou větvích: Integrované šetření v domácnostech a Integrované životní podmínky. Pro obě větve je základem náhodný výběr bytů z Registru sčítacích obvodů a budov. Tazatelé kontaktují domácnosti obvykle žijící v těchto náhodně vybraných bytech a žádají je o spolupráci při vyplňování dotazníků. Všem respondentům, kteří tazatelům poskytli v roce 2021 údaje o sobě a svých rodinných příslušnících, patří velké poděkování.

Nejrozsáhlejší zjišťování v domácnostech je Výběrové šetření pracovních sil (základ Integrovaného šetření v domácnostech),

ve kterém výběrový soubor zahrnuje 33,9 tisíc bytů. Dotazování probíhá ve čtvrtletních vlnách. Zaměřuje se na získávání informací o charakteru zaměstnanosti a nezaměstnanosti obyvatelstva a přináší údaje i o ekonomicky neaktivním obyvatelstvu. Část těchto domácností je dále dotazována v rámci Výběrového šetření cestovního ruchu, které sleduje aktuální situaci v cestovním ruchu, ať už jde o cesty obyvatel po tuzemsku nebo do zahraničí. U jiné části domácností se zase tazatelé při Výběrovém šetření informačních technologií ptají na vybavenost informačními a komunikačními technologiemi, přístup k nim a na způsob jejich využívání. Obě tato navazující šetření pokrývají shodně výběr 6 780 domácností.

Další část domácností, konkrétně 12,4 tisíce z nich, byla v roce 2021 tazateli oslovena v rámci nepravidelného šetření Energo, které se konalo po šesti letech. Cílem tohoto výběrového šetření o energetické spotřebě domácností bylo získat údaje o spotřebě paliv a energií v domácnostech podle účelu použití nebo údaje o energetické účinnosti vybraných spotřebičů.

Integrované životní podmínky jsou druhým okruhem domácnostních šetření s vlastním náhodným výběrovým souborem přes 11,3 tisíc bytů. Základem je šetření Životní podmínky (SILC), které mapuje údaje o sociální a ekonomické situaci domácností a data pro výpočet ukazatelů peněžní a materiální

chudoby. Přes tři tisíce domácností je následně osloveno s žádostí o další spolupráci na šetření Statistika rodinných účtů. To probíhá formou deníkových záznamů a sleduje hlavně finanční výdaje všech členů domácností za určité období. Posledním navazujícím zjišťováním je šetření Finanční situace domácností. V tomto případě je zjišťování dat zaměřeno na finanční a majetkové poměry vybraných domácností, kterých bylo přibližně dva tisíce.

Nenahraditelnou práci při sběru dat odvádějí tazatelé ČSÚ i v oblasti cenové statistiky. Přestože i v roce 2021 nadále docházelo k nárůstu množství dat přebíraných přímo od maloobchodních řetězců (tzv. scanner data), řadu údajů o cenách výrobků a služeb bylo nutné zajistit terénním sběrem přímo v obchodech a provozovnách služeb.

V neposlední řadě se tazatelé ČSÚ podílejí i na sběru dat a jejich pořizování pro zemědělskou statistiku. Od zpravodajských jednotek (fyzických osob) získávají a zpracovávají data za jedenáct zemědělských výkazů a údaje pro aktualizaci a správu Zemědělského registru.

Statistická zpracování

Generování Oznámení o zpravodajské povinnosti vůči ČSÚ a jejich rozeslání proběhlo bez komplikací a významných anomálií. V roce 2021 bylo k 31. 12. 2021 rozesláno 137 078 Oznámení o zpravodajské povinnosti a 15 341 Dodatků. Z toho bylo 121 674 Oznámení či dodatků rozesláno do datových schránek a 30 745 bylo zasláno tradiční listinnou poštou (jedná se především o výkazy zemědělské statistiky).

V průběhu roku 2021 probíhalo zpracování statistických úloh v krajských správách při zvýšené zátěži spojené s opatřeními proti covid-19 (práce z domova, individuální technické podmínky připojení apod.). Za rok 2021 bylo zpracováno 493 827 výkazů (k 31. 12. 2021), z nichž 64,5 % bylo doručeno elektronickou formou, prostřednictvím ePDF nebo aplikace DANTE WEB. Všechna data byla odevzdána dle harmonogramů. U Dotazníku o inovacích (TI) došlo k významnému navýšení souboru o 2 000 zpravodajských jednotek. K nárůstu výběrového souboru došlo i u šetření cestovního ruchu, a to díky dotacím COVID – 2020. V oblasti cenové statistiky se intenzivně pracovalo na přechodu z Oracle Forms do standardních nástrojů ČSÚ.

V posledním čtvrtletí roku 2021 začaly přípravy na nový zpracovatelský rok. V souvislosti s tím krajské správy přistoupily k implementačnímu projektu současných nástrojů multikanálové samoobslužné i asistované komunikace s respondentem (např. chatbot, virtuální ústředna), která v počátku zpracovatelského roku narůstá.

V roce 2021 pokračovaly přípravy projektu Redesign statistického informačního systému R SIS 5.0 (financovaného z Národního plánu obnovy), na kterém se pracovníci krajských správ podílejí. Byly definovány veškeré požadavky na aplikaci, návrhy byly představeny zainteresovaným zaměstnancům

úřadu a projednány s vedením ČSÚ a se všemi věcně příslušnými útvary, s cílem sladit vnímání na více digitalizovaný způsob práce.

Informační služby

Oddělení informačních služeb krajských správ ČSÚ splnila během roku úkoly stanovené ve schválených plánech činnosti na rok 2021. Vedle poskytování dat a informací z aktuálních výsledků statistických zjišťování zpracovávala rovněž odpovědi na dotazy a požadavky uživatelů, poskytovala metodické konzultace o využití dat pro různé projektové dokumenty nebo absolventské práce. Zástupci některých KS i nadále spolupracovali v rámci regionálních kulatých stolů a projektů MPSV. V režimu online připravili téměř dvacet prezentací, především k tématu SLDB 2021 a činnosti úřadu. Každá krajská správa spravovala a pravidelně aktualizovala svou webovou prezentaci v podobě regionálních publikací, odkazů na regionální data, časových řad či zveřejňováním krátkých analytických textů v podobě aktualit, které následně přebíral nebo citoval regionální tisk.

V publikační činnosti byly společně koordinovány tři tituly, které vyšly podle plánovaných termínů zveřejnění – čtvrtletní statistický bulletin, krajské statistické ročenky a analytický výstup zabývající se dlouhodobým vývojem bytové výstavby v krajích. Mezi další samostatné výstupy některých

pracovišť patřily například „Čísla z první ruky Praha“ (včetně anglické verze), „Pohyb obyvatelstva v obcích Jihočeského kraje“, „Obce Královéhradecka“, „Obyvatelstvo Plzeňského kraje“, „Statistický průvodce obcemi Jihočeského kraje“. Jiho-moravský, Jihočeský a Zlínský kraj dále vydaly publikaci o věkovém složení a pohybu obyvatelstva v kraji v roce 2020. Pět krajských správ pro tento rok fakultativně zpracovalo publikaci „Základní tendence vývoje v kraji“. KS v Pardubicích, KS v Českých Budějovicích připravovaly měsíční speciální newslettery s novými daty, KS ve Zlíně zpracovávala pravidelné čtvrtletní zprávy pro krajský úřad. Během roku bylo vydáno několik datových a informačních skládaček. V posledním čtvrtletí byl připraven plánovací kalendář se zemědělskou tematikou pro podporu tazatelů při terénním šetření.

Pracovníci informačních služeb se také podíleli na podpoře projektu SLDB 2021. Před rozhodným okamžikem sčítání byli zapojeni jako operátoři do provozu virtuální ústředny na informační linku SLDB 2021. V době ostrého sčítání se podíleli na obsluze nově zřízených kontaktních míst pro veřejnost, dostupných na všech krajských pracovištích ČSÚ, včetně Prahy.

Přeshraniční aktivity krajských správ ČSÚ

I přes omezení osobních kontaktů v době pandemie se zástupcům krajských správ dařilo pokračovat v přeshraničních projektech a pracovních skupinách.

Zástupci Krajské správy ČSÚ v Českých Budějovicích pokračovali ve spolupráci na projektu CentropeMAP/Centrope-STATISTICS. V polovině října roku 2021 proběhl online workshop českých, rakouských, slovenských a maďarských regionálních statistiků k aktualizaci a dalšímu rozvoji přeshraniční databáze CentropeSTATISTICS, zejména zakomponování připravovaných výsledků sčítání lidu do databáze včetně navazujících map oblasti Centrope.

V rámci pracovní skupiny EUREX Statistika probíhala pouze elektronická komunikace, vzhledem k pandemické situaci nebylo možné realizovat obvyklá osobní setkání. Pracovníci Krajské správy ČSÚ v Liberci se soustředili na přípravu podkladů pro publikaci, která bude vydána k 30. výročí založení Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa. Na krajských stránkách byly zveřejněny opět nové „Základní statistické ukazatele Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa“.

V roce 2021 bylo úspěšně zveřejněno již čtvrté vydání brožury „EURES-TriRegio – Trh práce a profesního vzdělávání ve zkratce“ vzniklé v rámci přeshraniční spolupráce, na které se podílel také zástupce Krajské správy ČSÚ v Ústí nad Labem.

Krajská správa ČSÚ v Plzni na svém pracovišti přivítala delegaci z Řeckého statistického úřadu, které ředitel KS představil formou prezentace činnosti regionálních statistických úřadů v ČR v rámci struktury ČSÚ.

Hospodaření krajských správ ČSÚ

Hospodaření krajských správ bylo již druhým rokem poznamenáno trvajícím pandemií covid-19. Provoz a hospodářská činnost byly odrazem plnění nejen běžných úkolů krajských správ, ale také platných protiepidemických opatření, zaměřených na ochranu zdraví.

Onemocnění covid-19 a respektování vyhlášených mimořádných nařízení měly za následek narušení běžného vývoje čerpání finančních prostředků některých rozpočtových položek, resp. deformaci výše jejich výdajů v krajských správách ve srovnání s roky předešlými, tj. před nástupem pandemie covid-19.

Redukce služebních cest spojených s výkonem práce (omezení osobních návštěv při terénních šetřeních a výjezdů na porady, jednání, školení apod.) se opětovně projevila ve snížení výdajů na cestovné oproti roku minulému, a to přes meziroční zvýšení sazeb stravného. Výše čerpaných rozpočtových prostředků na cestovné v roce 2021, obdobně jako v roce 2020, se oproti předchozím letům výrazně snížila, a dosahovala i při každoročním zvyšování mandatorních výdajů úrovně 70 až 74 % výše výdajů let před nástupem epidemie. Na druhé straně došlo k mimořádnému navýšení některých výdajů, jako například za zdravotní a hygienické prostředky a materiál.

Specifickými důsledky mimořádných režimových opatření spojených s pandemií covid-19 byly změny organizace práce a některých pracovních postupů, využívání Home Office, VPN, interních elektronických podpisů, zvýšení telefonní a e-mailové komunikace, přesun porad, školení a jednání do virtuálního prostředí, rozšiřování mobilní výpočetní techniky a další změny s dopady na ekonomiku a provoz krajských správ.

Zásobování, údržba a opravy i přes složitosti vyvolané pandemií průběžně pokračovaly. Některé práce plánované na rok 2021 nebyly ale realizovány, a to z důvodu nedostatku volných řemeslných kapacit a problémů se získáním dodavatelských firem.

Přes nepříznivý vývoj onemocnění covid-19 v roce 2021, a z toho plynoucích restrikcí, se krajským správám dařilo (s využitím zkušeností získaných v roce 2020) vypořádat s dopady pandemie a zadané úkoly plnit hospodárně, kvalitně a včas.

Zapojení krajských správ ČSÚ v rámci projektu SLDB 2021

Krajská oddělení SLDB se v první polovině roku 2021 intenzivně věnovala přípravě a realizaci sčítání. Před rozhodným okamžikem reálného sčítání probíhal v krajských správách ČSÚ nábor sčítacích komisařů v samostatných sčítacích obvodech, spadajících do gesce ČSÚ, jejich školení a distribuce materiálů sčítacím komisařům.

V průběhu reálného sčítání (27. 3. – 11. 5. 2021) pracovníci krajských oddělení SLDB poskytovali metodickou pomoc sčítacím komisařům a prováděli kontrolní činnost v terénu, především vůči dodavateli terénních prací (Česká pošta, s. p.).

Po skončení sběru dat v rámci projektu Sčítání 2021 došlo k postupnému ukončování činností krajských oddělení SLDB. Většina detašovaných pracovišť ukončila svou působnost k 30. 6. 2021. Do konce roku 2021 pak zanikla všechna krajská oddělení SLDB.

Příprava i realizace reálného sčítání byly do značné míry ovlivněny epidemickou situací v důsledku šíření onemocnění covid-19. Přesto se krajským oddělením SLDB podařilo včasné splnění všech úkolů v rámci projektu Sčítání 2021.

Projektu Sčítání 2021 je také věnována samostatná kapitola **SČÍTÁNÍ LIDU, DOMŮ A BYTŮ**. ■

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

VOLEBNÍ STATISTIKA

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

V roce 2021 zajišťoval ČSÚ zejména zpracování výsledků voleb do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR konaných v řádném podzimním termínu. Zpracoval také výsledky nových voleb do zastupitelstev 28 obcí, a to ve čtyřech vyhlášených termínech voleb, v březnu, červnu, září a prosinci. Pozornost byla věnována též volební legislativě, včetně vyjádření v meziresortních připomínkových řízeních. Spolupráci si vyžádala změna volebního zákona a příprava zvláštních způsobů hlasování v důsledku epidemie onemocnění covid-19.

Organizačně a metodicky nejnáročnějším úkolem ČSÚ v roce 2021 bylo zpracování výsledků řádných voleb do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR vyhlášených na pátek 8. a sobotu 9. října 2021. Zpracování výsledků hlasování se řídilo zákonem č. 247/1995 Sb. a ve volbách bylo řádně zvoleno všech 200 poslanců. Úkolem úřadu bylo stanovit systém zjišťování a zpracování výsledků voleb, připravit metodické materiály, vyškolit zákonem určené zástupce okrskových volebních komisí a převzít výsledky hlasování z téměř 15 tisíc volebních okrsků. Výsledky voleb byly známé již do několika hodin od uzavření volebních místností.

Kromě voleb celostátního rozsahu zajišťoval ČSÚ rovněž mimořádné volby do zastupitelstev obcí postupně vyhlášené ve čtyřech různých termínech. Nové volby do zastupitelstev obcí byly v roce 2021 vyhlášeny na 20. března v 5 obcích, 19. června v 6 obcích, 18. září ve 14 obcích (konaly se ve 13 obcích; v jednom případě nebyla podána žádná kandidátní listina) a 11. prosince ve 4 obcích. Během roku tak bylo zvoleno celkem 28 nových obecních zastupitelstev.

Příprava voleb do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR byla ovlivněna nálezem Ústavního soudu Pl. ÚS 44/17

a v jeho důsledku přijatým zákonem č. 189/2021 Sb., měnícím mj. způsob přepočtu hlasů na mandáty, což bylo nutné zohlednit v celém systému zpracování a prezentace výsledků voleb v ČSÚ.

Dále bylo nutné reagovat na epidemickou situaci v souvislosti s onemocněním covid-19 a implementovat nový zákon č. 296/2021 Sb., který zavedl volbu prostřednictvím zvláštních způsobů hlasování pro voliče v karanténě či izolaci. ČSÚ zavedl pro výsledky zvláštních způsobů hlasování speciální okrsky, upravil programy, připravil metodické materiály a provedl školení u krajských úřadů zřízovaných sčítacích komisí. Epidemická situace kladla zvýšené nároky na pracovníky, navýšil se počet školení, bylo nutné dodržovat rozestupy a využívat ochranné prostředky, zejména respirátory a dezinfekci.

Pozornost byla věnována dalšímu zkvalitňování školení okrskových volebních komisí. Metodické materiály byly převedeny do nové podoby, byl natočen nový instruktážní videopořad a na internetu byla zpřístupněna přehledná prezentace s příklady vyhodnocení přednostních hlasů. Poprvé v historii byl pro členy okrskových volebních komisí připraven test, ve kterém si členové komisí mohli na anonylní a dobrovolné bázi ověřit své znalosti, a to

i opakovaně, včetně vyhodnocení. Analýza odpovědí umožnila určit oblasti, ve kterých se častěji chybovalo a na které bude vhodné se při budoucích školeních ještě více zaměřit.

Prověřována a prohlubována byla bezpečnost zpracování voleb. Uskutečnily se zátěžové a penetrační testy, zkoušky zpracování a probíhala spolupráce s odbornými institucemi. ČSÚ reflektoval také potřebu informační mediální bezpečnosti a připravil sérii infografik k vybraným úsekům volebního procesu s cílem předcházet dezinformacím.

V legislativní oblasti spolupracoval ČSÚ s Ministerstvem vnitra a při přípravě změny volebního zákona poskytoval volební modely dle požadovaných parametrů. Spolupracoval také na přípravě zákona o zvláštních způsobech hlasování pro voliče v karanténě či izolaci, včetně připomínkování následné prováděcí metodiky. V průběhu roku byly uplatňovány náměty a připomínky k návrhům změn zákonů v meziresortních připomínkových řízeních.

Pro veřejnost ČSÚ udržuje celoročně aktivní prezentační systém výsledků voleb na internetové adrese volby.cz. Ten zpřístupňuje základní výsledky hlasování ve volbách posledních let až

do nejnižší úrovně volebních okrsků a je pro uživatele postupně doplňován o analytické výstupy v různém územním členění, v roce 2021 i o historický pohled. Mimo to jsou každoročně aktualizovány časové řady základních volebních ukazatelů a po volbách jsou vydávány datové publikace, včetně metodiky. Průběžně byly zodpovídány dotazy uživatelů a připravovány nestandardní datové výstupy pro občany i instituce.

Výsledky všech voleb uskutečněných v průběhu roku ČSÚ bez závad zpracoval a předal Státní volební komisi ke schválení a uveřejnění ve Sbírce zákonů. ■

SČÍTÁNÍ LIDU, DOMŮ A BYTŮ

7068
6756
3863
3333
3801
768
12
7
6504
6192
3299
2769
3237
5204
2948

6645
6333
3440
2910
337
5823
5511

Rok 2021 byl rokem dokončení závěrečných příprav a realizace Sčítání lidu, domů a bytů 2021. Jednalo se o celosvětový projekt koordinovaný OSN, jehož výsledky umožní získání obrazu současnosti pro budoucí generace a historická porovnání. Sčítání bylo realizováno kombinovanou formou: data byla získávána jak z dostupných administrativních zdrojů, tak i prostřednictvím sběru dat u domácností. Sběr dat u domácností byl koncipován moderně jako online sčítání, s následným došetřením prostřednictvím listinných sčítacích formulářů. Samotný

průběh sčítání byl do značné míry ovlivněn vývojem pandemie covid-19, což si vyžádalo i některé změny původně plánovaných postupů.

Sběru dat předcházela náročná etapa územní přípravy ověřování nekonzistentních a chybějících územních identifikací budov a adres, revize vymezení a popisu základních sídelních jednotek, došetřování chybějících technickoekonomických atributů budov, hromadné oslovení vlastníků bytových domů z řad obcí, bytových družstev a dalších právnických osob, a následné zpracování údajů o bytech v těchto domech. V rámci horizontální spolupráce s Českou poštou, s. p., byl proveden výběr sběrných a kontaktních míst. Zároveň došlo k vymezení standardních a samostatných sčítacích obvodů. Ve spolupráci s resorty obrany, spravedlnosti, vnitra a zahraničních věcí byly vymezeny resortní sčítací obvody.

Sběr dat u domácností probíhal po rozhodném okamžiku v období 27. března až 11. května 2021 prostřednictvím sčítacích formulářů, a to jak elektronických (online), tak papírových, přičemž primárním a preferovaným způsobem bylo online sčítání. Bylo zahájeno dnem rozhodného okamžiku, a mělo trvat 14 dní. S ohledem na technické problémy první den sčítání a v souvislosti s epidemickou situací bylo rozhodnuto o jeho prodloužení do 11. 5. 2021. Domácnostem, které se nesečetly online, byla poskytnuta možnost, sečíst se prostřednictvím LSF při terénním došetření, které bylo zahájeno

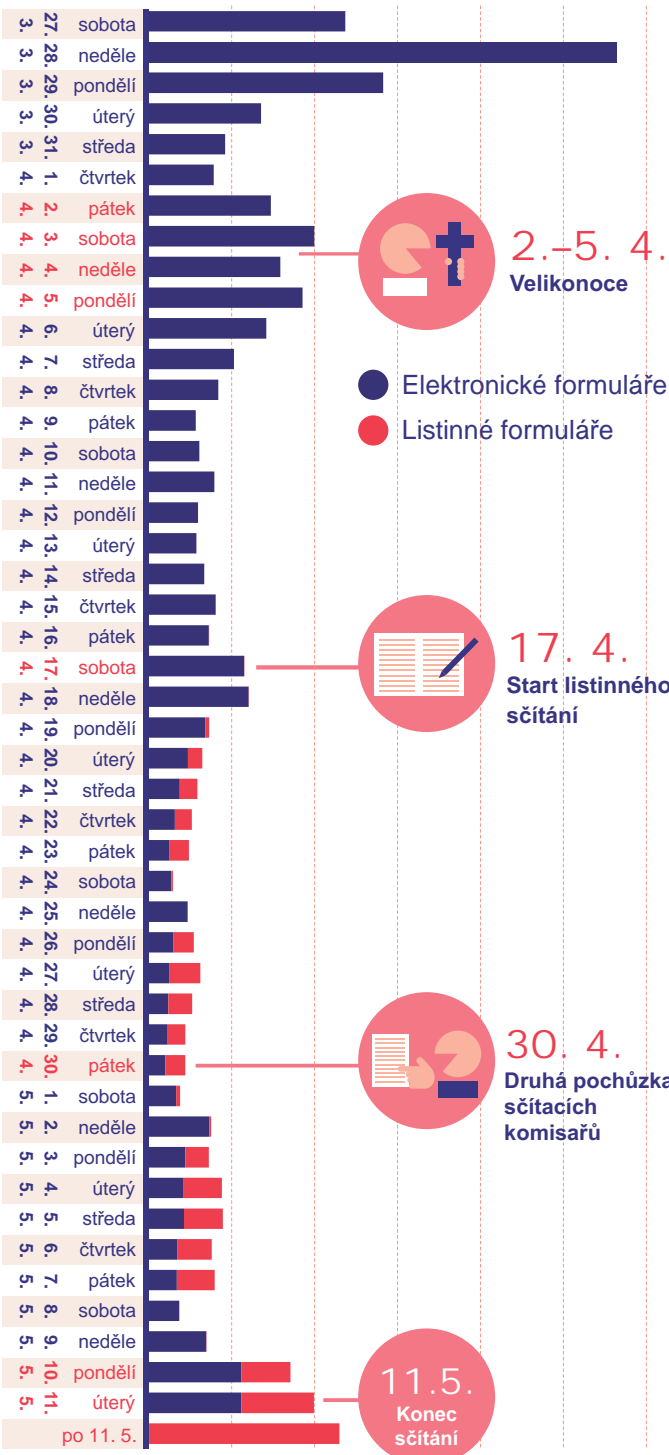
17. 4. 2021 a trvalo 24 dní. Distribuce listinných sčítacích formulářů probíhala prostřednictvím sčítacích komisařů, případně kontaktních míst České pošty s.p. a kontaktních míst ČSÚ na jednotlivých krajských správách a v ústředí. Sběr listinných sčítacích formulářů byl zajištěn prostřednictvím kontaktních míst a P. O. BOXů. Sběr formulářů prostřednictvím sčítacích komisařů České pošty s.p. byl s ohledem na nepříznivou epidemiologickou situaci zcela zrušen. Celkem bylo sebráno 4 217,3 tisíc elektronických formulářů a 816,3 tisíc listinných formulářů.

Po ukončení sběru dat u domácností byl zahájen proces zpracování sebraných formulářů. Ten byl podstatně jednodušší u elektronických formulářů, neboť získané informace byly ze své podstaty digitalizované, a výskyt chyb či víceznačných odpovědí tak byl výrazně nižší. Správné vyplnění podpořila rozsáhlá náповěda a výběr z přednastavených možností. Nutnost manuálního kódování se tak omezila pouze na relativně malé množství případů, s nimiž si neporadil specializovaný software.

Listinné sčítací formuláře byly nejprve digitalizovány, tj. převedeny do elektronické podoby. Na specializovaném zabezpečeném

tisíc formulářů

0 100 200 300 400 500 600

2.-5. 4.
Velikonoce

● Elektronické formuláře
● Listinné formuláře

17. 4.
Start listinného sčítání

30. 4.
Druhá pochůzka sčítacích komisařů

11. 5.
Konec sčítání

pracovišti České pošty a.s. prošly skenováním a automatizovaným procesem, při kterém byly rozpoznané znaky převedeny do digitální podoby. Strojově nerozpoznatelné znaky doplňovali specializovaní operátoři. Skenování bylo zahájeno na přelomu dubna a května 2021 a poslední dávka strojově čitelných dat byla předána ČSÚ v říjnu. Kontrolami zjištěná chybovost se pohybovala kolem jednoho promile, což lze hodnotit jako velmi dobrou úroveň.

V rámci dalšího zpracování byly údaje z formulářů porovnány s registrem obyvatel tak, aby každá osoba byla sečtena právě jednou. Přitom došlo k odstranění duplicit, ale také k doplnění těch, kteří přes silnou komunikační kampaň a výzvy v médiích formuláře nevyplnili. Následným krokem zpracování bylo kódování. Při něm byly všechny údaje zařazeny do kategorií a každému slovnímu zápisu byl přiřazen kód, aby mohl být dále statisticky zpracován. To lze automatizovanými procesy řešit jen částečně. Ostatní případy bylo nutné posoudit a logicky zařadit jeden po druhém. Manuální kódování na půdě ČSÚ probíhalo od začátku července. Věnovalo se mu 50 až 80 operátorů, kteří do sčítací databáze museli zadat zhruba 2,4 milionu údajů. Automatickým kódováním mezitím prošlo 27,5 milionu údajů.

Sčítání lidu, domů a bytů

Ve IV. čtvrtletí roku 2021 byly dokončeny všechny kroky zpracování neanonymizovaných dat potřebné pro vymezení obvykle bydlící populace. Jednalo se zejména o propojování údajů ze sčítacích formulářů a administrativních zdrojů dat, prioritizaci záznamů vícenásobně sečtených osob a signs-of-life analýzu údajů z formulářů a registru obyvatelstva. V rámci zpracování dat za domy byly připraveny první výstupy pro publikování. Z cenzového informačního systému byla exportována anonymizovaná data z administrativních zdrojů dat, anonymizovaná vstupní data z elektronických a listinných sčítacích formulářů do zpracovatelské databáze, v níž probíhá převážná část statistického zpracování. První výsledky sčítání byly v souladu s původním harmonogramem zpracování představeny na tiskové konferenci ČSÚ dne 13.1.2022.

V průběhu roku 2021 vyvrcholily práce na přípravě diseminace výsledků sčítání. Byla zahájena realizace veřejných zakázek na vytvoření tří aplikací určených pro zveřejňování dat. Jako první se začala připravovat zcela nová aplikace „Uživatelsky definované výstupy“, která má umožnit uživatelům nejen práci s předdefinovanými tabulkami, grafy a mapami, ale také vytváření vlastních výstupních sestav. Druhou v pořadí je Portál diseminace, který zahrnuje nový redakční

systém i nové webové rozhraní. Třetí zakázka, která byla před koncem roku 2021 ve fázi vyhlášení, má poskytnout geografické výstupy, k nimž jsou data sčítání velmi vhodná. Velká pozornost byla v průběhu sčítání věnována také dalším složkám tohoto rozsáhlého projektu. Jednalo se zejména o otázky bezpečnosti, kybernetické bezpečnosti a ochrany osobních údajů, včetně problematiky statistické důvěrnosti.

Jedním z klíčových předpokladů úspěšného provedení sčítání byla účinná komunikační, marketingová a PR kampaň. Úřad informoval respondenty o sčítání i prostřednictvím letáků, sociálních sítí, reklamy na internetu, televize a rádia, online webinářů a zároveň partnerů ze státní správy a samosprávy. K tématu sčítání uspořádal ČSÚ celkem tři tiskové konference a vydal 85 tiskových zpráv. V rámci informační podpory zajistil moderní kontaktní centrum, a poprvé využil i virtuální sčítací poradnu – Chatbota.

V rámci hodnocení uplynulého roku lze konstatovat, že projekt Sčítání lidu, domů a bytů 2021 splnil své cíle, a to v komplikovaných podmínkách pandemie covid-19 a při zachování efektivního využití původního stanoveného rozpočtu. ■

PRODUKTY A SLUŽBY

Rok 2021 se nesl ve znamení příprav Sčítání lidu, domů a bytů 2021. Dále se rozšiřovalo publikování dat v otevřeném formátu.

Internetové stránky ČSÚ

Klíčovou událostí roku 2021 bylo bezpochyby Sčítání lidu, domů a bytů. Web www.scitani.cz s informacemi pro občany byl zprovozněn již v posledním čtvrtletí roku 2020. V ostré fázi sčítání byl klíčovým zdrojem informací a hlavním bodem pro přístup k elektronickému sčítacímu formuláři. Novou zkušeností bylo umístění tohoto webu v cloudu. Ve spolupráci s externím dodavatelem byl připraven uživatelsky přívětivý formulář pro online sčítání, který byl úspěšně nasazen a použit na www.onlinescitani.cz. Jeho prostřednictvím se sečetlo 85 % domácností, a navíc byl odbornou i laickou veřejností velmi pozitivně hodnocen.

Další novinkou, kterou se podařilo při sčítání vyzkoušet a realizovat, byl Chatbot, jehož znalostní báze je stále aktualizována a rozšiřována. Po konci ostrého sčítání byla připravena a nasazena i verze Chatbota pro centrální prezentaci úřadu www.czso.cz.

V druhé polovině roku probíhala příprava prezentace prvních výsledků SLDB, které byly na webu scitani.cz publikovány 13. ledna 2022.

V létě roku 2021 začaly práce na novém portálu diseminace (nového redakčního systému, a také nové podoby webových prezentací ČSÚ). V září byl zahájen projekt PDI Design, tedy příprava informační struktury a grafického vzhledu stránky

s výsledky Sčítání 2021 a centrální webové prezentace www.czso.cz. V posledním čtvrtletí také probíhaly práce na zadání zakázky na realizaci nového Portálu diseminace informací (PDI), která byla na konci roku úspěšně vysoutěžena.

Na základě zpřísněné legislativy GDPR byl v září 2021 ukončen monitoring webových prezentací prostřednictvím Google Analytics. V současné době je návštěvnost prezentací monitorována pouze prostřednictvím integrovaného nástroje Statistického informačního systému. Dále bylo aktualizováno řešení sledování Cookies na webech tak, že kromě nezbytných cookies, bez nichž nemůžou webové prezentace správně fungovat, jsou používány již jen statistické cookies, které jsou potřebné právě pro fungování interního monitoringu návštěvnosti. Prostřednictvím nově aktualizovaného cookies baru uživatelé mohou kdykoli použití statistických cookies odmítnout. V důsledku těchto opatření je možné srovnatelná data o návštěvnosti uvádět pouze za 1. až 3. čtvrtletí roku 2021. Údaje za další období budou do značné míry podhodnoceny.

Návštěvnost webových stránek Českého statistického úřadu czso.cz se vlivem Sčítání výrazně zvýšila. V 1. až 3. čtvrtletí roku 2021 dosáhla 1 815 tis. uživatelů (o půl milionu více než v roce 2020), 3 088 tis. návštěv (o 700 tis. více) a 7 975 tis. zobrazení (o 1,3 mil. více). V průměru si uživatelé zobrazili 2,6 stránek, a jejich návštěva trvala 2,14 minuty.

Mezi nejvíce navštěvované stránky internetové prezentace czso.cz patřily v roce 2021: počet zemřelých (aktualizace týdenní časových řad) – časové řady, obyvatelstvo, výkazy, inflace – spotřebitelské ceny, online vyplňování výkazů (DANTE WEB), statistiky, inflace – druhy, definice, tabulky. Návštěvnost byla ovlivněna jednak Sčítáním 2021 a pandemií covid-19, což se projevilo i mezi nejhledanějšími výrazy: inflace, počet obyvatel, úmrtí, nezaměstnanost, spotřeba a úmrtnost.

Většina návštěvníků používá PC (66,2 %), další skupina návštěvníků využívá mobil (32,2%) a pouze nepatrný zbytek návštěv přistupuje k naší webové prezentaci z tabletu (1,6 %). Mezi webovými prohlížeči se na čelní pozici drží Chrome (58,5 % uživatelů), na druhém místě je Safari (12,9 % uživatelů), třetí místo obsadil Firefox (9,2 % uživatelů) a čtvrté místo patří prohlížeči Edge (takřka 9,0 % uživatelů).

Nejčastějšími zahraničními návštěvníky webové prezentace ČSÚ byli v průběhu roku návštěvníci ze Spojených států amerických (57 tis.), Německa (24 tis.) a Slovenska (téměř 23 tis.), i zde je zřejmě patrný vliv Sčítání.

Webovou prezentaci scitani.cz v období od 27. 3. 2021 do 11. 5. 2021 navštívilo 5 275 tis. uživatelů. Zaznamenala 33 579 tis. zobrazení a 8 974 tis. návštěv. Během návštěv

webových stránek scitani.cz si uživatelé zobrazili v průměru 3,7 stránek a jejich návštěva webové prezentace trvala téměř dvě minuty. Mezi nejnavštěvovanějšími stránkami bylo "Sčítání online" (přechod na Elektronický sčítací formulář), "Nápověda k ESF" a stránka "Jak se sečíst". Více než polovina uživatelů vstoupila na stránky pomocí PC (57 %), v těsném závěsu byli uživatelé mobilních telefonů (40 %), přes tablet přišla na stránky nejmenší část uživatelů (3%).

Veřejná databáze

Veřejná databáze (dále v textu jen VDB) představuje jeden ze základních zdrojů statistických dat pro interní a externí uživatele. Slouží nejen pro diseminaci dat, ale i jako efektivní nástroj pro přípravu publikací a otevřených dat (tj. datových sad, které obsahují data v otevřeném formátu, nejčastěji v XML nebo CSV). Pro přímý přístup uživatelů k otevřeným datům se aktivně využívají i API.

Během roku 2021 bylo do VDB uloženo 47 mil. nových údajů. Na konci roku tak bylo v databázi více jak 604 milionů aktuálních statistických údajů.

V loňském roce se oproti předešlému roku zájem o VDB zvýšil, protože počet uživatelů vzrostl na 950 tis. (zahrnuti i uživatelé, kteří stránky navštívili opakovaně). Naopak mírně klesl počet zobrazení (téměř o 6 %). Ve VDB bylo

zobrazeno 4,2 mil. stránek. Uživatelé provedli téměř 100 tis. exportů dat z VDB, z toho bylo 86,5 tis. ve formátu xlsx. Největší zájem byl tradičně o data z kapitoly demografie, tj. tabulka Pohyb obyvatelstva (40 tis. zobrazení) a tabulka Zemřelí podle týdnů (41 tis. zobrazení). Na dalších místech se umístily tabulky Počet zaměstnanců (25 tis. zobrazení) a Indexy spotřebitelských cen podle klasifikace COICOP (30 tis. zobrazení). V reakci na pandemii covid-19 byly prostřednictvím VDB prezentovány týdenní údaje o počtu zemřelých – a to jak tabulková data, tak v podobě interaktivního grafu.

Nejvyhledávanějšími výrazy nadále byly zemřelí, zemřelí podle týdnů, národnost, nezaměstnanost, úmrtnost, úmrtí. Je zřejmé, že se dnešní doba odráží i na používání statistických dat.

Otevřená data

ČSÚ i v roce 2021 pokračoval v rozšiřování nabídky dat v otevřeném formátu. Z VDB bylo vygenerováno 236 nových distribucí se statistickými údaji v otevřeném formátu. Během roku 2021 si uživatelé stáhli více než 35 tisíc těchto datových souborů, nejčastěji za počet zemřelých podle týdnů a počet obyvatel podle věkových skupin, data o nezaměstnanosti, těžbě dřeva, průměrných mzdách, vybavenosti domácností ICT technologiemi, cizincích a další. Bylo zprovozněno automatizované generování a zveřejňování otevřených dat

za Registr ekonomických subjektů včetně souvisejících číselníků a do Národního katalogu otevřených dat byla zaregistrována také Úřední deska ČSÚ.

Publikační činnost

Základním dokumentem pro řízení publikační činnosti ČSÚ je Katalog produktů obsahující přehled všech plánovaných výstupů (např. publikací, rychlých informací, analýz, datových sad, otevřených dat aj.). Katalog produktů je uživatelům k dispozici na webových stránkách úřadu a lze v něm vyhledávat podle nejrůznějších kritérií – například podle skupiny statistik, územního členění, druhu publikace, data vydání apod. Všechny prezentované produkty jsou na internetových stránkách k dispozici zdarma.

Ke konci roku 2021 obsahoval Katalog produktů celkem 523 položek – kromě jiného 67 tištěných titulů, 21 druhů rychlých informací, mnoho datových sad, analýz, časových řad a tiskových zpráv. Celkem bylo v roce 2021 publikováno 1 229 výstupů, nejvíce z oblasti statistiky cen (280), dále – zejména vzhledem k týdenním produktům o počtu zemřelých – ze statistiky obyvatelstva (149) a také již tradičně z regionálních statistik (96). K nejjávanějším tištěným výstupům jednoznačně patřily v minulém roce časopisy Demografie, revue pro výzkum populačního vývoje a Statistika: Statistics and Economy Journal a už tradičně se jednalo o Statistickou ročenku České republiky.

ČESKO V ČÍSLECH 2021

Ve srovnání s předchozím rokem byl rok 2021 pro Ústřední statistickou knihovnu mnohem příznivější. I přes rozsáhlá omezení způsobená koronavirovou pandemií a protiepidemickými opatřeními vlády ČR došlo ke zvýšení návštěvnosti knihovny a oživení nabízených služeb. V knihovně tak bylo ke konci roku 2021 evidováno 2 153 registrovaných uživatelů. V průběhu roku knihovnu navštívilo 287 uživatelů, kteří si vypůjčili, převážně k prezenčnímu studiu, celkem 614 publikací.

Poskytnuté služby

V roce 2021 bylo na pracovištích informačních služeb v ústředí i v krajských správách vyřízeno téměř 16,4 tisíce zakázek, což je o 39,8% zakázek více než v předchozím roce. Meziroční zvýšení počtu požadavků na informace souviselo především se značným množstvím dotazů respondentů na vyplnění sčítacích formulářů, možnosti jejich odevzdání (i po skončení sčítání), zájem byl i o samotné výsledky sčítání. Větší množství dotazů se týkalo také přípravy a výsledků voleb do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR a třetiny Senátu. Nadále se zvyšuje náročnost, složitost a provázanost požadavků, se kterými se na pracoviště informačních služeb uživatelé obracují. Odpovědi na jednodušší dotazy si totiž uživatelé díky snadné dostupnosti, rozsáhlosti a přehlednosti zveřejňovaných informací snadno sami najdou na internetu. I přes výrazné snížení cen řady produktů a služeb dosáhly v roce 2021 tržby za poskytnuté produkty a služby téměř

1,14 mil. Kč. Největší část příjmů představoval již tradičně prodej dat z Registru ekonomických subjektů (RES), dále pak zpracování náročných zakázek a poskytování mikrodat.

Novinkou, která byla v roce 2021 v souvislosti se Sčítáním v informačních službách ČSÚ zavedena, je virtuální ústředna, která umožňuje do odpovídání na dotazy zapojit výrazně více pracovníků bez ohledu na jejich fyzické umístění, čímž dochází k rozložení zátěže. Zároveň si volající může už v počátku hovoru vybrat z nabídky témat, a dostat se tak rychleji ke kompetentnímu pracovníkovi.

ČSÚ je již 17 let součástí sítě národních kontaktních center European Statistical Data Support (ESDS – Evropská data). V roce 2021 pracovníci ČSÚ vyřídili celkem 135 požadavků na data o celé Evropské unii nebo jejích jednotlivých státech a regionech.

Přestože značná část roku 2021 byla poznamenána opatřeními proti pandemii koronaviru, v produktech a službách se tato opatření příliš neprojevila. Byly zveřejněny všechny produkty, a to až na výjimky v původně plánovaných termínech. Ani služby pro veřejnost nebyly nijak výrazně omezeny, což bylo umožněno zejména tím, že tato pracoviště komunikují se zákazníky již dlouhou dobu převážně elektronicky. ■

[Redacted text]

[Redacted text]

[Redacted text]

[Redacted text]

[Redacted text]

[Redacted text]

[Redacted text]

[Redacted text]

[Redacted text]

[Redacted text]

[Redacted text]

[Redacted text]

KOMUNIKACE

[Redacted text]

[Redacted text]

[Redacted text]

[Redacted text]

[Redacted text]

[Redacted text]

ČSÚ v roce 2021 aktivně pokračoval v poskytování statistických informací veřejnosti a v šíření statistické osvěty. Využíval k tomu široké spektrum komunikačních nástrojů. Informace zveřejňoval na internetových stránkách a sociálních sítích, pořádal tiskové konference, vydával tiskové zprávy, časopisy a pokračoval v prezentaci výstupů statistických šetření formou vizualizace dat, výstav a dalšími způsoby.

Media relations

V oblasti vnější komunikace uspořádal ČSÚ v roce 2021 celkem 16 tiskových konferencí, všechny online prostřednictvím aplikace MS Teams. Bylo vydáno 158 tiskových zpráv, doplněných o zvukové nahrávky vyjádření citovaných odborníků. Prostřednictvím tiskových sdělení ČSÚ pravidelně upozorňoval média na aktuálně vydané Rychlé informace.

V roce 2021 bylo ve sledovaných médiích zaznamenáno 9 261 citací 157 zaměstnanců ČSÚ. Nejčastěji byl citován předseda ČSÚ Ing. Marek Rojíček, Ph.D., celkem měl 2 662 citací. Denní přehled mediálních výstupů dostávají každý den e-mailem všichni zaměstnanci ČSÚ.

Sčítání 2021

V roce 2021 realizoval ČSÚ projekt Sčítání lidu, domů a bytů, který se koná jednou za deset let. K tématu sčítání uspořádal ČSÚ celkem tři tiskové konference, všechny online prostřednictvím aplikace MS Teams, a vydal 85 tiskových zpráv. Úřad informoval respondenty o sčítání i prostřednictvím letáků, sociálních sítí, reklamy na internetu, v televizi a rádiu, online webinářů a partnerů ze státní správy a samosprávy. V rámci informační podpory zajistil moderní kontaktní centrum a poprvé využil i virtuální sčítací poradnu – Chatbota.

Vizuální styl Sčítání lidu, domů a bytů 2021 autora Jana Mouchy byl oceněn v několika mezinárodních soutěžích. Zvítězil v kategorii Design – Corporate v soutěži reklamní kreativity ADC Czech Creative Awards, dále v kategorii Corporate Identity v soutěži World Logo Design Awards a získal 2. místo v kategorii Creative Design Award v soutěži World Brand Design Society Award.

Projekt Kontaktního centra Sčítání 2021 získal v mezinárodní soutěži kontaktních center ECCCSA 2021 3. místo v kategorii Operational Effectiveness Awards (ocenění efektivity provozu), podkategorii Best Cross-Functional Collaboration (Nejlépe fungující spolupráce). V této kategorii mohou vyhrát pouze projekty, které vykáží vysoce funkční spolupráci mezi zadavatelem a objednatelům v rámci projektu a poskytnou určitou přidanou hodnotu a vynikající výsledky.

Časopisy ČSÚ

V roce 2021 bylo vydáno 10 čísel časopisu Statistika & My a po čtyřech číslech od každého z odborných recenzovaných čtvrtletníků ČSÚ Demografie a Statistika.

V 19. ročníku soutěže firemních médií Zlatý středník, kterou každoročně vyhlašuje oborové sdružení PR Klub, získal v červnu 2021 časopis *Statistika & My* 6. místo v kategorii Externí tištěný

časopis a noviny a v soutěži Fénix Content Marketing byl ohodnocen 3. místem v kategorii B2B časopis. Porota ocenila zejména způsob, jakým jsou v časopise prezentovány statistická data a informace tak, aby jim porozuměli i čtenáři, kteří nejsou odborníky na statistiku. Tato ocenění potvrzují, že časopis *Statistika & My* přesahuje hranice běžného odborného firemního periodika a je jedním z důležitých nástrojů vnější komunikace ČSÚ. Časopis rovněž prošel částečnou modernizací vizuální podoby a pozměnil i uspořádání rubriky *Téma*.

Časopis *Demografie*, revue pro výzkum populačního vývoje, který ČSÚ vydává již od roku 1959, si i v roce 2021 zachoval svou obsahovou strukturu: publikoval řadu zajímavých statí (hlavních i přehledových článků – česky, anglicky), recenze demografické literatury, populační data, připomenul významná životní jubilea osobností z oboru a informoval své čtenáře rovněž o konferencích či dalších aktualitách z oboru demografie.

V roce 2021 také pravidelně vycházel další čtvrtletník *Statistika: Statistics and Economy Journal*, který ČSÚ vydává již od roku 1964 (od roku 2011 pouze anglicky) – publikoval řadu většinou analytických článků (z velké části od zahraničních autorů), ale také články v sekci konzultace nebo zprávy z odborných konferencí.

Oba tyto odborné, recenzované open access časopisy ČSÚ (Statistika i Demografie) jsou indexované v mezinárodní databázi vědecké recenzované literatury Scopus a rovněž i v Emerging Sources Citation Index databáze Web of Science.

Sociální sítě

Úřad v roce 2021 pokračoval ve svém aktivním působení na sociálních sítích. Oficiální účet *Twitter@statistickyurad* sledovalo 22 436 uživatelů, což bylo o 2 986 více než v předchozím roce. Na Twitteru bylo v loňském roce zveřejněno 1 215 příspěvků. *Instagram* ČSÚ sledovalo na konci roku 3 310 odběratelů, tedy o 1 140 více než v roce 2020. *YouTube* kanál sledovalo 673 odběratelů, jejich počet vzrostl o 520. Na platformě *LinkedIn* se k profilu ČSÚ připojilo 1 536 uživatelů z řad zaměstnanců i veřejnosti, tedy o 284 více než v minulém roce. Na sociálních sítích byly zveřejňovány výstupy úřadu i oblíbené infografiky zpracovávané tematicky při příležitostech významných dnů či výročí. Na české verzi webové encyklopedie *Wikipedia* úřad pravidelně aktualizoval informace o instituci, základní pojmy ze statistiky, statistické ukazatele apod.

Zvyšování statistické gramotnosti

V lednu 2021 byly zveřejněny výsledky pátého ročníku zá-
bavně-vzdělávacího projektu *Minisčítání*, který dětem ve věku

9–15 let přiblížil význam statistiky i chystaného sčítání lidu. Projekt byl určen pro žáky 4. až 9. tříd základních škol a pro studenty nižších ročníků víceletých gymnázií. Žáci si vyzkoušeli, jak funguje sběr, zpracování a interpretace statistických údajů. Celkem se Minisčítání 2020 zúčastnilo 1 593 tříd z 298 škol a on-line dotazníky s 21 otázkami vyplnilo 18 833 respondentů. Z každého kraje byla poté za přítomnosti notáře vylosována jedna třída, která získala zajímavé ceny od partnerů soutěže, jakými byly Microsoft, DinoPark, Lego, Crew a Albi. Mediálním partnerem projektu byl Český rozhlas – Rádio Junior.

V březnu 2021 byli vyhlášeni vítězové národního kola *mezinárodní soutěže o nejlepší statistický plakát*, kterou již pošesté organizoval Český statistický úřad ve spolupráci s Vysokou školou ekonomickou v Praze. Soutěž byla určena 2–5členným týmům žáků druhého stupně základních škol, studentů středních škol a bakalářských programů vysokých škol ve třech kategoriích. Tématem loňského ročníku bylo životní prostředí, biologie nebo udržitelný rozvoj. Národního kola soutěže se zúčastnilo celkem 482 žáků, rozdělených do 17 týmů z 20 škol. Do soutěže zaslali 23 plakátů, z toho 10 bylo v kategorii základních škol, 12 v kategorii středních škol a jeden v kategorii vysokých škol. Vítězné plakáty postoupily do mezinárodního kola soutěže, jehož výsledky byly vyhlášeny v červenci 2021 v nizozemském Haagu v rámci 63. světového statistického kongresu Mezinárodního statistického institutu.

Ve středu 20. října si statistická komunita připomněla **Evropský den statistiky**. K oslavám se již tradičně připojil i Český statistický úřad. Na svém instagramovém profilu spustil interaktivní kvíz, ve kterém si sledující mohli prověřit svoje znalosti z nejrůznějších oborů statistiky. Návštěvníci ústředí ČSÚ na pražské Skalce měli možnost prohlédnout si výstavu tvořenou oblíbenými infografikami, které úřad využívá při komunikaci s veřejností na svých webových stránkách, sociálních sítích nebo v časopise Statistika & My.

Přímá prezentace výstupů

V roce 2021 byly ve výstavních prostorách ČSÚ v Praze uspořádány 4 výstavy, na kterých ČSÚ prezentoval autorské fotografie zaměstnanců či výsledky projektu Minisčítání. Tato realizace získala **první místo v soutěži Fénix content marketing**, a to v kategorii Nejlepší ilustrace a její použití. Dále nechyběla ani výstava originálních infografik, kterými statistický úřad symbolicky oslavil Evropský den statistiky.

Velikonoční a vánoční trhy

Tradiční velikonoční ani vánoční trhy se v loňském roce kvůli pandemii a karanténním opatřením neuskutečnily. Dětské domovy, které ČSÚ dlouhodobě podporuje, však úřad obdaroval i na Vánoce 2021. Dobročinný projekt Strom splněných přání probíhal online a zapojila se do něj řada

zaměstnanců. Dárky z tohoto projektu potěšily děti z Dětského domova Litoměřice, Dětského domova Ústí nad Labem a obyvatele Azylového domu pro matky s dětmi v Praze 10. Zaměstnanci rovněž přispěli do Nadačního fondu pro předčasně narozené děti a jejich rodiny. ■

MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

Přes přetrvávající omezení vyvolaná šířením onemocnění covid-19 pokračoval ČSÚ v plnění úkolů spojených se členstvím v EU, včetně přípravy na nadcházející předsednictví v Radě EU, v zapojení do dalších mezinárodních aktivit a překonal ztížené podmínky spolupráce se statistickými úřady jiných zemí.

Evropská unie

V rámci Rady EU probíhala především příprava nařízení v oblasti statistiky zemědělství (návrh nařízení o statistice zemědělských vstupů a výstupů, návrh novely nařízení o regionálním souhrnném zemědělském účtu a návrh novely nařízení o integrované statistice zemědělských podniků). ČSÚ se také pravidelně zapojoval do činnosti Podvýboru pro statistiku Hospodářského a finančního výboru Rady EU. V listopadu přijala Rada ECOFIN jako každoročně „podzimní“ závěry ke statistice.

V oblasti legislativy EU byla přijata řada prováděcích předpisů, především v návaznosti na dříve vydaná rámcová nařízení týkající se sociálních a podnikových statistik. Na jednáních organizovaných Eurostatem (porady ředitelů, pracovní skupiny, task forces, výbory atd.) s ohledem na situaci vzniklou v důsledku šíření onemocnění covid-19 byly i v roce 2021 aktuálními tématy zajištění požadovaných statistických výstupů, reakce na nové požadavky a nové výzvy pro evropskou statistiku (např. komunikace s respondenty, hledání nových metod, zachycení nových opatření na obnovu ekonomik EU apod.), ale také využití geoprostorových dat nebo možná revize nařízení o evropské statistice. Většina pracovních setkání a jednání proběhla ve virtuálním prostředí. Formou videokonference se konalo

i 45. a 46. jednání Výboru pro evropský statistický systém v únoru, resp. květnu 2021. Výjimku tvořilo 47. jednání Výboru pro evropský statistický systém s konferencí DGINS, které se konaly v říjnu ve Varšavě, a za ČSÚ se jich účastnil předseda spolu s místopředsedou. V listopadu pořádal slovinský statistický úřad seminář pro předsedy statistických úřadů v rámci svého předsednictví v Radě EU na téma včasnosti oficiálních statistik.

V průběhu roku byl ČSÚ zapojen do projektů finančně podpořených granty EU (v oblasti zemědělství, cenové statistiky, národních účtů, práce, používání ICT v domácnostech a podnicích, výzkumu a vývoje a konjunkturálních statistik). Pokračovaly také přípravné aktivity k českému předsednictví v Radě EU v roce 2022, zejména v rámci meziresortního Výboru pro EU na pracovní úrovni a Centrální organizační skupiny pro přípravu předsednictví. Ve spolupráci se zástupci francouzského a švédského statistického úřadu se ČSÚ v roce 2021 zapojil do přípravy programu předsednického tria. Zástupci ČSÚ se zúčastnili předávacího jednání, během kterého končí předsednické trio (Německo – Portugalsko – Slovinsko) předávalo předsednictví nastupujícímu triu (Francie – Česká republika – Švédsko). Z důvodu pandemie i toto jednání proběhlo online.

Další mezinárodní organizace

V březnu 2021 se předseda ČSÚ zúčastnil online zasedání Statistické komise OSN. Klíčovým tématem jednání byla již tradičně Agenda 2030 pro udržitelný rozvoj, další důležité body se týkaly budoucnosti ekonomické statistiky, národních účtů, demografické statistiky, migrační statistiky aj. V dubnu 2021 proběhlo online jednání Evropského statistického fóra, kterého se za ČR zúčastnil předseda ČSÚ. Hlavním tématem jednání byly výzvy globalizace a jejich dopad na statistiku. Výroční zasedání Výboru pro statistiku a statistickou politiku OECD, které proběhlo v červnu také online, se týkalo především cen nemovitostí a inovací podporujících pokovidové oživení. Část programu byla společná se zasedáním navazující virtuální Konference evropských statistiků EHK OSN, která se věnovala zejména inovacím produktů a aktivit národních statistických úřadů, roli oficiální statistiky v klimatické změně a přizpůsobení národních statistických systémů základním principům oficiální statistiky. Obou jednání se za ČR účastnil rovněž předseda ČSÚ. V červenci se místopředseda ČSÚ zúčastnil online formou Světového statistického kongresu Mezinárodního statistického institutu (ISI). V říjnu proběhlo za účasti předsedy ČSÚ v Bernu „World Data Forum“ OSN a v prosinci pak online formou konference Evropského sdružení volného obchodu (EFTA) orientovaná na téma „Data Stewardship – Chances and Challenges“.

Technická asistence

V rámci dlouhodobé činnosti pokračoval ČSÚ v poskytování technické asistence do zahraničí s cílem přispět v jiných zemích k posílení jejich statistické infrastruktury a kapacity, k tvorbě včasných, spolehlivých a mezinárodně srovnatelných dat a jejich přiblížení zejména evropským statistickým standardům. Koncem roku 2021 skončil víceletý twinningový projekt pro Gruzii, ve kterém byl ČSÚ aktivně zapojen v několika oblastech: šetření příjmů a výdajů domácností, národní účty, nezjištěná ekonomika a statistika cestovního ruchu, přičemž v roce 2021 čeští statistici realizovali čtyři zahraniční mise do Tbilisi, pět vícedenních online pracovních setkání a v listopadu přivítali návštěvu gruzínských statistiků v ČSÚ. Tento mezinárodní projekt byl vedený Statistics Denmark a financovaný z prostředků EU.

ČSÚ a jeho experti opět sdíleli své zkušenosti se zástupci Státního statistického úřadu Severní Makedonie. V rámci evropského programu IPA 2017 proběhla tři vícedenní online jednání k problematice vládních a finančních účtů, která by měla pokračovat i v roce 2022. Koncem roku se dále uskutečnila 1 studijní návštěva tureckých kolegů k odhadům čtvrtletního HDP.

Bilaterální a multilaterální spolupráce

V rámci bilaterální spolupráce navštívila delegace ČSÚ tradičně Statistický úřad Slovenské republiky, kde se jednalo

o problematice sčítání a koordinaci národního statistického systému. Vedoucí představitelé ČSÚ a Řeckého statistického úřadu se v roce 2021 setkali dvakrát – v září v Aténách a v listopadu v Praze. Diskutovány byly především otázky týkající se aktuálního kola sčítání v České republice, resp. v Řecku, problematika statistik vládních účtů, cestovního ruchu nebo tzv. experimentální statistiky. V červnu se uskutečnilo on-line jednání vysokých představitelů statistických úřadů zemí Visegrádské skupiny (V4) o přeshraniční statistické spolupráci v kontextu informačních potřeb zemí V4. Koncem roku proběhlo setkání předsedů ČSÚ a Státního statistického úřadu Severní Makedonie ve Skopje, během kterého byl potvrzen oboustranný zájem o další prohlubování vztahů. Formou online konzultace také pokračovala spolupráce s kolegy ze Statistics Korea.

V důsledku omezení souvisejících s pandemií onemocnění covid-19 se celkový počet výjezdů do zahraničí v roce 2021 omezil na pouhých 22. Zaměstnanci ČSÚ se při nich zúčastnili 11 akcí. Ze stejného důvodu se v roce 2021 v ČSÚ uskutečnily tři fyzické zahraniční návštěvy a jedno hybridní setkání (pravidelná kontrolní mise) se zástupci institucí EU, týkající se ověření správnosti deficitu a dluhu vládních institucí. Většina ostatních jednání se stejně jako v předešlém období odehrála online. ■

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

ŘÍZENÍ LIDSKÝCH ZDROJŮ

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

Personální řízení se v roce 2021 zaměřilo na implementace změn vyplývajících z novely zákona č. 62/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, zajištění personálních činností v souvislosti s přijatými opatřeními proti šíření covidu-19 a klíčových aktivit v rámci projektu Zavádění systému řízení kvality v ČSÚ. Dalším důležitým úkolem bylo ukončování pracovních či služebních poměrů zaměstnanců, zařazených na místech zřízených na dobu určitou pro projekt Sčítání lidu, domů a bytů 2021.

Pro rok 2021 byl stanoven limit počtu zaměstnanců ve výši 1 480,5 osob včetně zaměstnanců pro projekt SLDB. Za rok 2021 činil průměrný přepočtený počet 1 438,38 zaměstnanci. K 31. 12. 2021 bylo v ČSÚ zaměstnáno celkem 1 356 fyzických osob, z toho bylo 1 004 žen (74 %).

V průběhu roku 2021 nastoupilo do ČSÚ celkem 64 nových zaměstnanců/státních zaměstnanců včetně zaměstnanců na SLDB. Ke skončení pracovního či služebního poměru došlo u 312 zaměstnanců včetně zaměstnanců na SLDB, a to ve 14 případech dohodou, v šesti případech výpovědí ze strany zaměstnance, ve 166 případech uplynutím doby určité, ve 48 případech na žádost státního zaměstnance podle § 73 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě, ve znění pozdějších předpisů (dále ZSS), v 63 případech uplynutím doby určité podle ZSS, v šesti případech ve zkušební době ze strany zaměstnance. Se dvěma zaměstnanci byl skončen služební poměr z organizačních důvodů dle § 72 odst. 1 písm. d) ZSS.

S 1 zaměstnancem byl ukončen služební poměr dle § 74 odst. 1 písm. h) ZSS z důvodu dovršení 70 let věku. Se 2 zaměstnanci byl ukončen pracovní poměr dle § 190a odst. 1 ZSS z důvodu nepřijetí do služebního poměru. Do jiného služebního úřadu

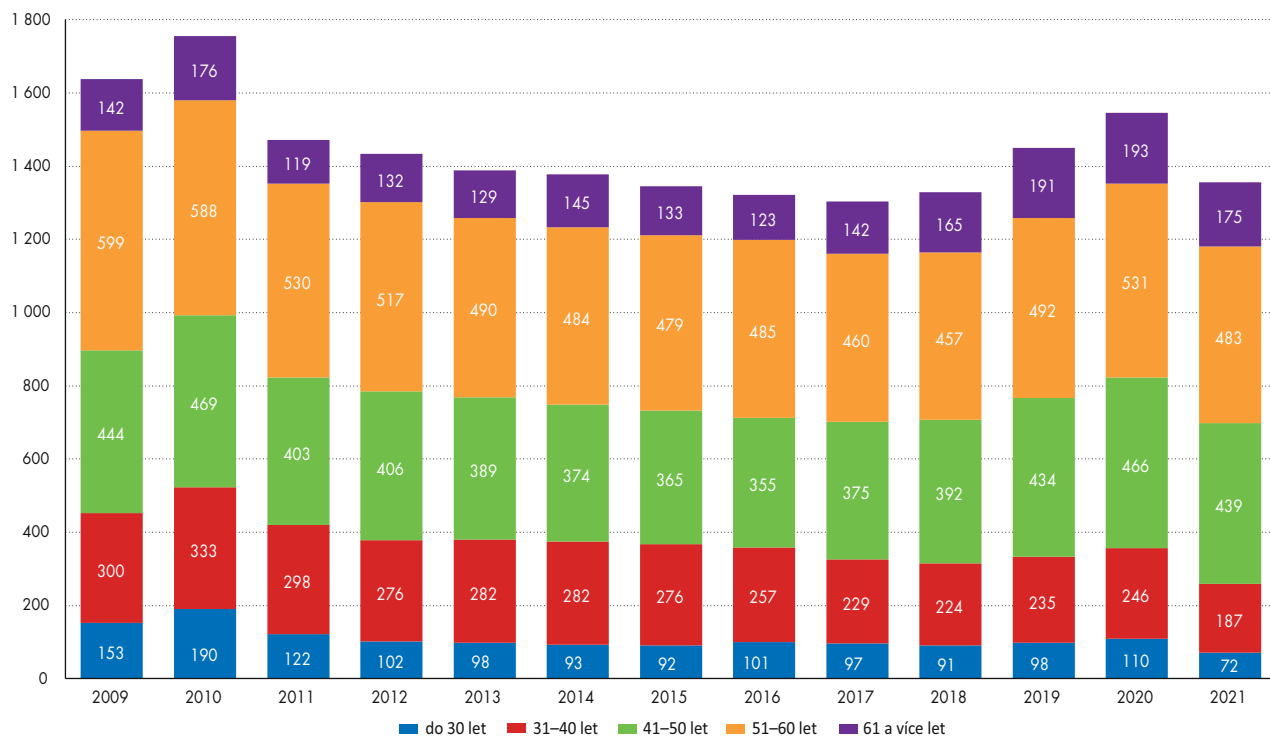
byli uvolněni čtyři státní zaměstnanci. Skončení pracovního či služebního poměru z důvodu odchodu do důchodu nastalo u 36 zaměstnanců z celkového počtu skončení. Dosažená hodnota míry fluktuace 21,35 % se oproti minulému roku zvýšila o 13,45 procentního bodu, což bylo způsobeno ukončováním pracovních či služebních poměrů na dobu určitou zaměstnanců na projekt SLDB.

Některá výběrová řízení byla opakovaně vyhlášována zejména z důvodu nedostatku vhodných uchazečů na vysoce specializované pozice, případně z důvodu odstoupení vybraných kandidátů.

Vysokoškolského stupně vzdělání dosáhlo 57,2 % zaměstnanců ČSÚ, podíl zaměstnanců se středním stupněm vzdělání (tj. střední školou s maturitní zkouškou a vyšší odbornou školou) činil 37,9 % z celkového počtu.

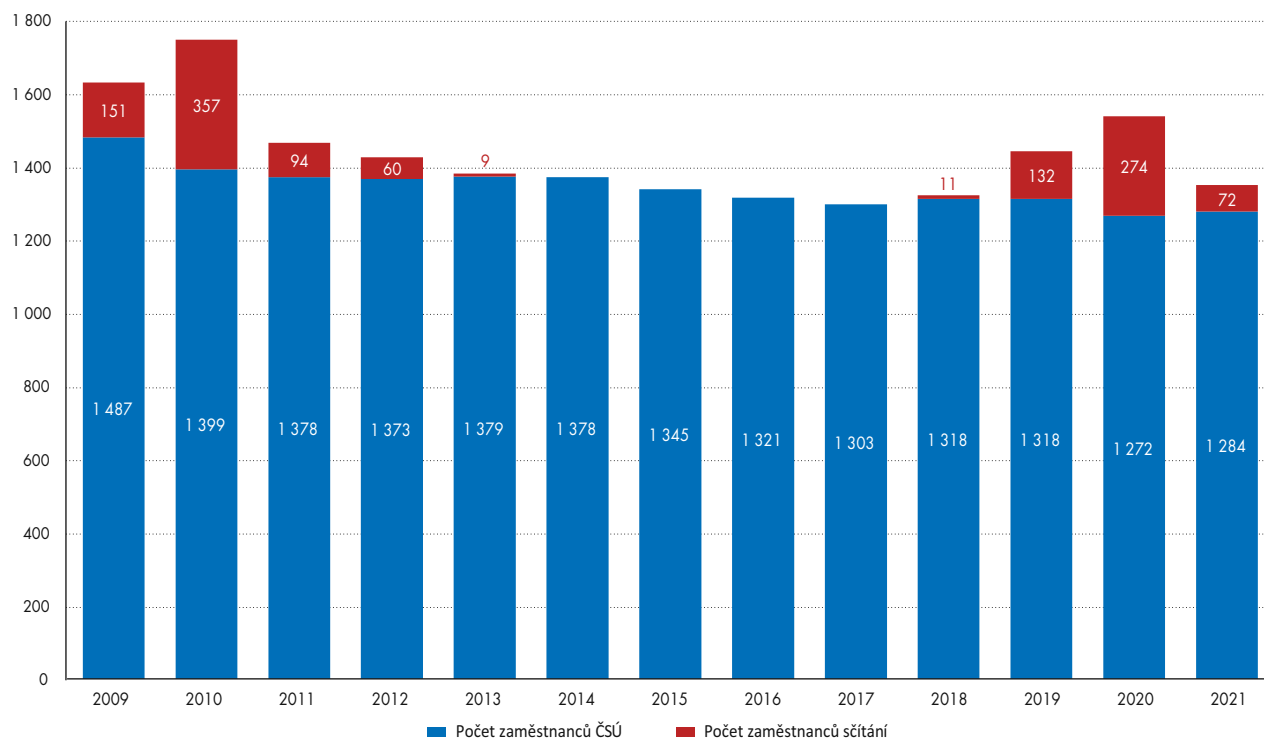
Stárnutí populace se odrazilo i ve věkové struktuře zaměstnanců ČSÚ. **Průměrný věk zaměstnanců ČSÚ činí 49,4 roku.** Věková struktura zůstává v posledních letech prakticky neměnná, nejvyšší podíl představují zaměstnanci ve věku 51–60 let a 41–50 let.

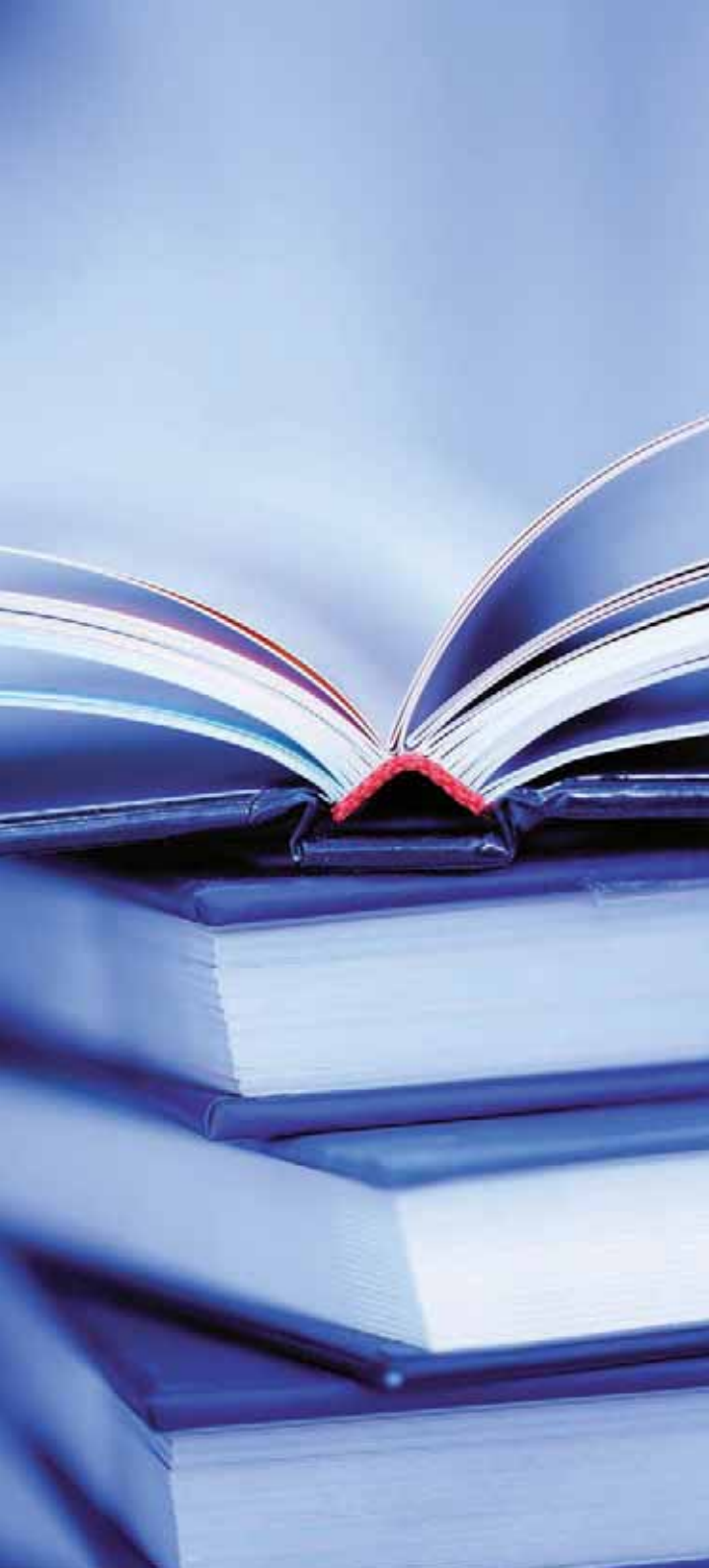
Věková struktura zaměstnanců

Počet zaměstnanců

Kurzy a vzdělávání

Vzdělávání zaměstnanců ČSÚ vycházelo ze stanovených individuálních cílů pro osobní rozvoj z hodnocení zaměstnanců. Do Plánu vzdělávání byly operativně doplňovány nově vzniklé požadavky vedoucích zaměstnanců/představených. Všechny uskutečněné vzdělávací akce byly zaměřeny na prohlubování vzdělávání zaměstnanců v oblastech, které jsou důležité pro plnění jejich pracovních/služebních úkolů. Vzdělávací aktivity v roce 2021 byly vzhledem k nepříznivé epidemické situaci v České republice omezeny nebo nahrazeny on-line výukou či e-learningem. V roce 2021 ČSÚ organizoval řadu odborných statistických kurzů, specializované statistické studium, školení z oblasti výpočetní techniky, kurzy pro terénní zaměstnance, aktivity související s implementací ZSS, krátkodobé odborné kurzy, jazykové kurzy, školení zaměřená na rozvoj manažerů, kurzy v rámci projektu Zavádění systému řízení kvality v ČSÚ, vzdělávací akce související s přípravou na předsednictví atd.

V průběhu roku 2021 bylo uspořádáno 268 vzdělávacích akcí/ běhů (včetně aktivit souvisejících s implementací ZSS a přípravou na předsednictví 2022 a konferencí), kterých se zúčastnilo 3082 osob. Kurzy probíhaly prezenční formou, online formou, e-learningem nebo jinou distanční formou vzdělávání. Přibližně pětinu kurzů (včetně aktivit souvisejících s implementací ZSS) lektorovali zaměstnanci ČSÚ. Na speciální odborná školení byli zaměstnanci vysíláni do školicích firem mimo ČSÚ nebo je absolvovali distančně. Zahraničních kurzů se zúčastnilo sedm zaměstnanců.

V rámci implementace ZSS byla zaměstnancům poskytována podpora pro přípravu na úřednickou zkoušku. V loňském roce byl zaměstnancům nabídnut simulátor otázek a testu k obecné části a videozáznam z prezenčního školení k přípravě na zvláštní část zkoušky. Pro obor služby č. 54 Státní statistická služba se konala úřednická zkouška ve 13 termínech a absolvovalo ji 48 zaměstnanců ČSÚ a čtyři účastníci z jiných resortů.

Druh kurzu	Počet účastníků ¹⁾
Krátkodobé odborné kurzy ²⁾	2 946
Dlouhodobé kurzy	11
Jazykové kurzy	125
Celkem	3 082

¹⁾ vč. cizích

²⁾ vzdělávací akce kratší než 5 dnů vč. konferencí a aktivit souvisejících s implementací ZSS a přípravou na předsednictví 2022

V roce 2021 hospodařilo oddělení vzdělávání a FKSP s prostředky ve výši cca 2 058 tis. Kč, přičemž každý zaměstnanec se v průměru zúčastnil cca 2,2 kurzu. Výdaje na vzdělávání jednoho zaměstnance činily cca 1 500 Kč. ■

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

HOSPODAŘENÍ

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

V roce 2021 bylo hospodaření ČSÚ výrazně ovlivněno realizací projektu Sčítání 2021. Z celkových výdajů ČSÚ činily osobní výdaje 1 076 mil. Kč (47 %), věcné výdaje 1 108 mil. Kč (49 %) a kapitálové výdaje 97 mil. Kč (4 %). Ve srovnání s rokem 2020 byly celkové výdaje vyšší o 484 mil. Kč, a to zejména vlivem realizace projektu Sčítání 2021.

Výdaje

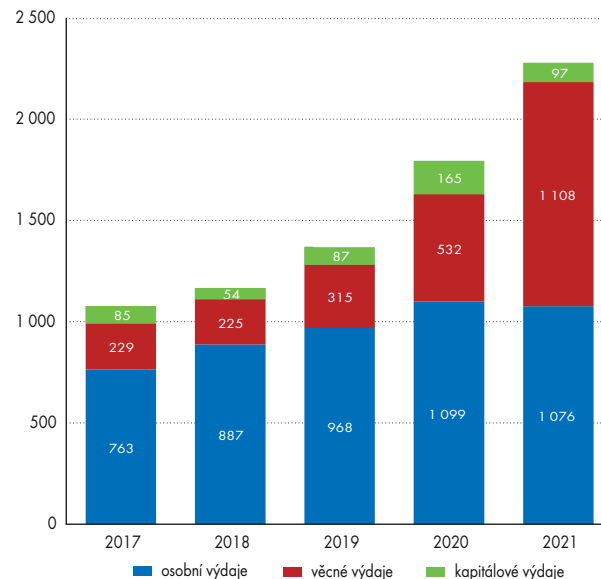
Věcné výdaje byly v roce 2021 ve srovnání s rokem 2020 vyšší o 576 mil. Kč. Z toho byly věcné výdaje na provoz a činnost ČSÚ vyšší o 12 mil. Kč, čerpání prostředků na Sčítání 2021 bylo vyšší o 576 mil. Kč a volební výdaje byly nižší o 13 mil. V oblasti věcných výdajů představoval největší objem nákup služeb 1 035 mil. Kč (93 %), z toho především úhrada výdajů České pošty ve spojitosti s horizontální spoluprací při realizaci projektu Sčítání 2021.

Čerpání celkových kapitálových výdajů bylo v roce 2021 o 69 mil. Kč nižší než v roce 2020. V kapitálových výdajích měl největší podíl rovněž projekt Sčítání 2021 (34 mil. Kč, 35 %), zejména rozvoj modulu Cenového informačního systému a dalších systémů na podporu Sčítání 2021 včetně nezbytného hardware.

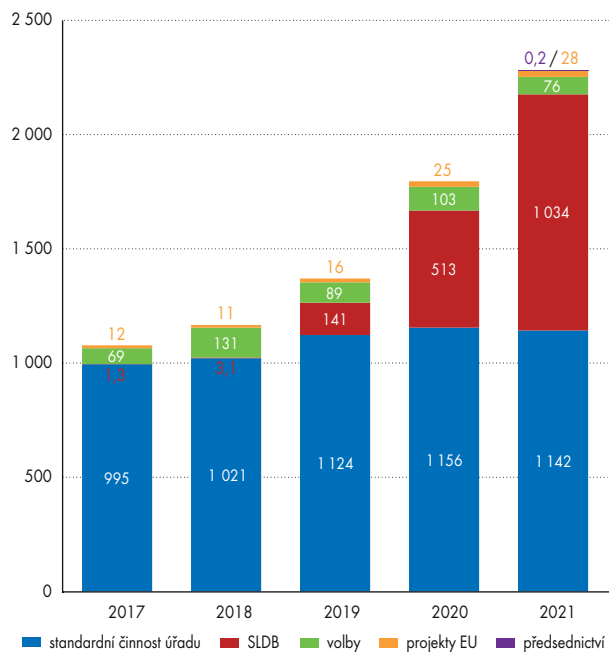
Výše celkových výdajů úřadu souvisela v roce 2021 jak se zajištěním plnění standardních úkolů státní statistické služby (50 %), tak s realizací největšího statistického projektu desetiletí Sčítání 2021 (45 %). Čerpání bylo také ovlivněno konáním voleb do územních samosprávných celků a řádných voleb do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR (3 %). Výdaje na projekty EU činily 1 % celkových výdajů, z nichž objemově nejvýznamnější byly projekty komunitárního Statistického

programu a projekty financované z Operačního programu Zaměstnanost. Od roku 2020 rovněž přibyla položka na předsednictví České republiky v Radě EU v druhé polovině roku 2022 (0,01 % výdajů roku 2021).

Výdaje dle druhového členění

Výdaje dle účelů

Provoz a činnost ČSÚ

Čerpání ČSÚ na standardní provoz v roce 2021 bylo ve výši 1 142 mil. Kč, z toho osobní výdaje činily 889 mil. Kč

(78 %), věcné výdaje 194 mil. Kč (17 %) a kapitálové výdaje 59 mil. Kč (5 %).

Čerpání věcných výdajů bylo oproti roku 2020 vyšší o 12 mil. Kč. Tento rozdíl byl ovlivněn především vyššími výdaji za odměny za užití počítačových programů z důvodu změny politiky licencování Microsoft v ČSÚ (přechod na Office 365) v roce 2021. Vyšší čerpání oproti roku 2020 bylo na nákup licencí Enterprise Architect, Adobe Acrobat Std., Irfanview a dále platby za rozšíření licencí EIS JASU – SEPA platby, za modernizaci komunikační infrastruktury, za licence ODAC Professional Edition, za licence Vmware a za nové licence DellNetworker.

Kapitálové výdaje ve srovnání s rokem 2020, kdy byly významně čerpány finanční prostředky na realizaci modernizace datového centra pro ČSÚ, byly nižší o 24 mil. Kč. V roce 2021 se pokračovalo v realizaci projektu Základní registr osob a na další úpravě základních registrů. Další vliv na snížení čerpání kapitálových výdajů některých akcí v IS EDS/SMVS mělo neukončení některých výběrových řízení v roce 2021 nebo posunutí realizace akcí do roku 2022.

Sčítání 2021

Na financování Sčítání 2021 bylo vykázáno čerpání rozpočtu ve výši 1 034 mil. Kč. Z toho 868 mil. Kč (84 %) věcné,

132 mil. Kč (13 %) osobní a 34 mil. Kč (3 %) kapitálové výdaje. Nejvyšší objem prostředků byl čerpán na nákup služeb, v tom největší podíl měla úhrada výdajů České pošty, s. p. ve výši 708 mil. Kč. Kapitálové výdaje byly čerpány především na programové úpravy aplikací modulů Cenového informačního systému a další IT systémy, na modernizaci komunikační infrastruktury a obnovu aplikačních serverů pro projekt sčítání.

Volby

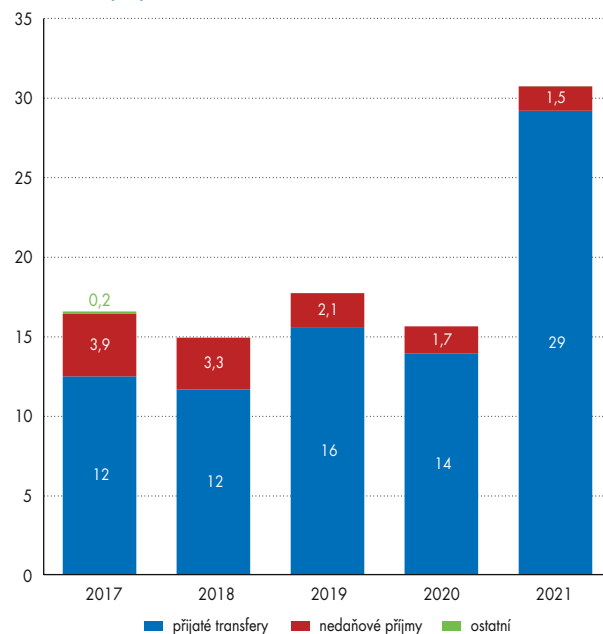
V roce 2021 proběhly řádné a nové volby v pěti termínech. Jednalo se o nové volby do zastupitelstev obcí a řádné volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR. Vyčerpáno bylo celkem 76 mil. Kč. Financovány byly především osobní výdaje (35 mil. Kč, 46 %). Věcné výdaje (37 mil. Kč, 49 %) souvisely s nákupem služeb elektronických komunikací a programátorských a analytických prací, energií, cestovným a nákupem dalších služeb pro zajištění zpracování výsledků voleb. Kapitálové výdaje (4 mil. Kč, 6 %) souvisely s rozvojem programové základny aplikačního vybavení, modernizací komunikační infrastruktury, pořízením komunikačních a mobilních technologií a na obnovou aplikačních serverů pro volby.

Předsednictví ČR v Radě EU ve 2. polovině 2022

V přípravném období byly do návrhu rozpočtu ČSÚ pro 2021 přiděleny finanční prostředky ve výši 1,3 mil. Kč zejména na osobní výdaje a zahraniční cestovné. Vyčerpáno bylo celkem

167 tis. Kč. Nevyčerpané finanční prostředky byly převedeny do nároků nespoteřebovaných výdajů a budou použity pro stanovený účel v roce 2022.

Struktura příjmů ČSÚ (v mil. Kč)

D54 167029

V. PARTI SC

PODLE ZAKONA

29

Programy spolufinancované ze zahraničí

Se spolupodílem EU financoval ČSÚ tři projekty Operačního programu Zaměstnanost ve výši 5 mil. Kč. Dále ČSÚ financoval projekty Komunitárního programu v celkové výši 20 mil. Kč. Mise a studijní návštěvy Twinning out byly financovány z prostředků EU ve výši 3 mil. Kč. Celkem bylo na projekty spolufinancované EU v roce 2021 vyčerpáno 28 mil. Kč, z toho 21 mil. Kč z prostředků EU.

Příjmy

ČSÚ dosáhl rovněž vyšších příjmů než v minulých letech, což je dáno přijatými transfery z rozpočtu EU na realizaci projektů. Výši a strukturu příjmů a jejich vývoj v čase zachycuje předchozí graf.

Nedaňové příjmy z vlastní činnosti činily celkem 1,1 mil. Kč. Největší část z nich představoval již tradičně prodej dat z RES, dále pak zpracování náročnějších zakázek informačním službám ČSÚ a poskytování mikrodat pro vědecké a výzkumné účely. Tyto příjmy postupně meziročně klesají. Důvodem je snížení cen produktů, přístupnost dat v elektronické podobě v rámci webové prezentace a zveřejnění stále většího počtu datových sad v otevřeném formátu. Bližší informace o hospodaření ČSÚ najdete zde: [Závěrečný účet | ČSÚ \(czso.cz\)](#). ■

SPOLEČENSKÁ ODPOVĚDNOST

Společenská odpovědnost je jedním ze základních pilířů činnosti ČSÚ coby ústředního správního úřadu, ale také velkého zaměstnavatele. Následující zpráva o aktivitách v oblasti společenské odpovědnosti odpovídá struktuře doporučené příslušnou normou ISO 26000. Je rovněž doplněna grafickým označením příslušných cílů udržitelného rozvoje, které aktivity úřadu podporují.

Společenská odpovědnost a oficiální statistika

Posláním ČSÚ je poskytování oficiálních statistik o sociálním, ekonomickém, demografickém a environmentálním vývoji České republiky a jejich jednotlivých částí pro rozhodování založené na faktech. Již samotnou existencí a činností úřad naplňuje úlohu přímo spojenou s agendou společenské odpovědnosti. Oficiální statistiky jsou využívány jako podklad pro nejdůležitější rozhodnutí na nejvyšší úrovni. Jsou rovněž měřítkem úspěšnosti již učiněných rozhodnutí. Plní tak roli včasného a nezávislého barometru naší vyspělé demokratické společnosti. V rámci plnění své působnosti si ČSÚ dlouhodobě udržuje vysokou míru důvěry české společnosti v porovnání s jinými institucemi veřejného sektoru (dle průzkumu z června 2021 důvěřovalo ČSÚ 64% obyvatel ČR). Je to velký úspěch, ale zároveň i odpovědnost.

Úloha ČSÚ v agendě udržitelného rozvoje

Ve své činnosti ČSÚ respektuje a zároveň se podílí na prosazování principů udržitelného rozvoje, které není možné vyhodnocovat bez objektivních statistických dat. Úřad na základě usnesení vlády koordinuje sběr dat pro indikátorovou sadu OSN v rámci Agendy 2030 a zároveň předsedá meziresortnímu Výboru pro indikátory Rady vlády pro udržitelný rozvoj. V rámci projektu Prosazování principů udržitelného rozvoje, který je ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí, Ministerstvem pro místní rozvoj a agenturou CENIA realizován v období 2018–2023, se

kromě naplňování indikátorových sad pro Agendu 2030 ČSÚ podílí i na aktualizaci a evaluaci Strategického rámce Česká republika 2030 v rámci indikátorových sad ČR 2030 a kvalita života, které představují národní pohled na problematiku udržitelného rozvoje. Ve spolupráci s 21 národními institucemi i řadou mezinárodních organizací poskytuje významný vstup mj. do Zprávy o naplňování cílů udržitelného rozvoje, prezentované v rámci dobrovolného národního přezkumu na půdě Politického fóra na vysoké úrovni OSN, a do Zprávy o kvalitě života a její udržitelnosti v České republice.

1. Řízení a správa organizace

Z organizační perspektivy systém formálně a neformálně nastavených mechanismů řízení ČSÚ respektuje principy společenské a environmentální odpovědnosti, otevřenosti a etického chování. Vychází ze znalosti a respektování zájmů stakeholderů, požadavků mezinárodních smluv a norem a národních právních předpisů. ČSÚ aktivně prosazuje řadu těchto principů i při výkonu koordinační úlohy v rámci státní statistické služby ČR. Vedení ČSÚ rovněž aktivně podporuje účast zaměstnanců na aktivitách souvisejících se společenskou odpovědností.

Aktivity v roce 2021:

- Report o společenské odpovědnosti ČSÚ se poprvé stal součástí výroční zprávy úřadu za rok 2021.
- Byl aktualizován Strategický plán ČSÚ pro roky 2022–2026. Cílem je mj. zlepšovat relevanci a dostupnost oficiálních statistik uživatelům, snižovat administrativní zátěž respondentů a stát se zaměstnavatelem, který je doporučován.
- ČSÚ se aktivně zapojil do projektu Zavádění řízení kvality do služebních úřadů, jehož cílem je mj. zlepšit řízení a fungování organizace v oblastech strategického řízení, interní komunikace, adaptace zaměstnanců, správy vnitřních předpisů, procesního řízení či inovací.
- Byla realizována pilotní anketa spokojenosti zaměstnanců. V návaznosti na výsledky ankety byly přijaty desítky opatření zaměřené na zlepšení pracovních podmínek, benefitů a interní komunikace úřadu.

2. Lidská práva

Z **organizační perspektivy** vychází nastavení služebních a pracovně-právních vztahů (včetně výběrových řízení) v ČSÚ z požadavků právních předpisů a mezinárodních smluv upravujících ochranu lidských práv a základních svobod.

V konkrétních podmínkách ČSÚ jsou jednotlivé aspekty otázky lidských práv Českým statistickým úřadem jako zaměstnavatelem a služebním úřadem reflektovány a se zaměstnanci komunikovány, a to především prostřednictvím vnitřních předpisů a dalších dokumentů adresovaných všem zaměstnancům (např. etický kodex, pracovní a organizační řád, politika interní komunikace, protikorupční program, jednotná a závazná pravidla pro vyřizování petic, stížností či podání učiněných prostřednictvím schránky zřízené pro podněty zaměstnanců). Tyto dokumenty jsou východiskem a závazným standardem veškeré personální práce minimalizujícím riziko diskriminace dle pohlaví, osob se zdravotním postižením, národnostních, rasových či etnických menšin, členů odborové organizace apod.

Aktivity v roce 2021:

- V oblasti lidských a zaměstnaneckých práv byly realizovány vzdělávací kurzy pro zaměstnance na téma novely zákoníku práce, dále pak školení v oblasti realizace výběrových řízení, personalistiky a správního řádu.

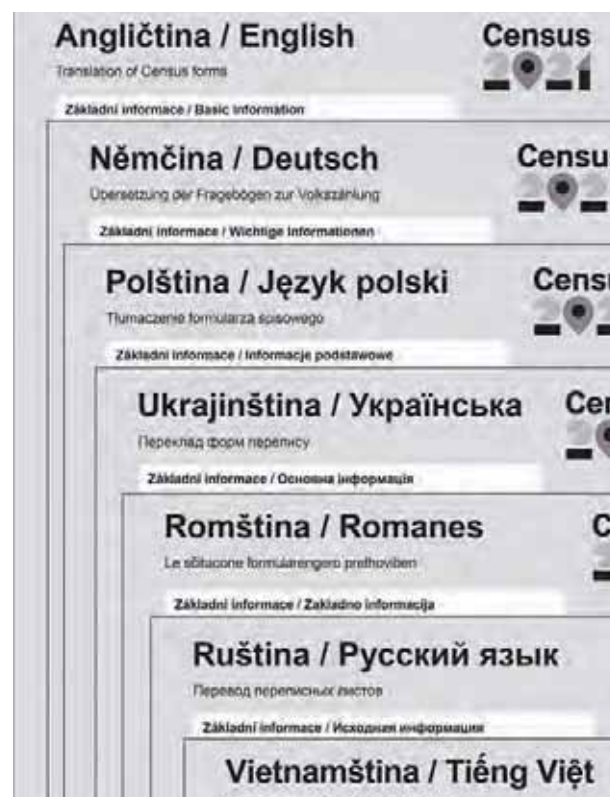
V rámci své působnosti ČSÚ coby producent oficiální statistiky dlouhodobě zajišťuje informační podporu aktivitám vládních a nevládních institucí v oblasti lidských práv. V roli odborného člena se zapojuje do činnosti vládních rad a expertních skupin

v oblasti národnostních menšin, zdravotně postižených občanů, stárnutí populace, rovnosti pohlaví a sociálního začleňování. Poskytuje disponibilní data a podklady pro hodnocení situace a směřování opatření v těchto oblastech, především v rámci sektorových víceletých národních strategií pro dané oblasti nebo na ad-hoc bázi. U specifického zjišťování, které ČSÚ přímo zajišťuje – Výběrové šetření zdravotně postižených osob, jsou do přípravy šetření a diseminace výsledků zapojeni zástupci jak odborné veřejnosti, tak především organizací zdravotně postižených. ČSÚ velmi vítá tuto spolupráci a jejich aktivní zapojení.

Aktivity v roce 2021:

- V rámci informační podpory Sčítání 2021 byly organizovány online webináře pro osoby se zdravotním postižením ve spolupráci s příslušným vládním výborem.
- Oslovení národnostních menšin v ČR v rámci informační podpory Sčítání 2021 proběhlo ve spolupráci s Radou vlády pro záležitosti romské menšiny a sekretariátu Rady vlády pro národnostní menšiny.
- S ohledem na podporu národnostních menšin byl online formulář Sčítání 2021 k dispozici v sedmi jazykových mutacích.
- Webová prezentace scitani.cz splňovala požadavky dostupnosti pro znevýhodněné skupiny obyvatelstva.

3. Praktiky z oblasti pracovních vztahů

Z **organizační perspektivy** pracovní podmínky v ČSÚ odpovídají požadavkům pracovně-právní legislativy (včetně legislativy upravující poměry státních zaměstnanců) i požadavkům na bezpečnost a ochranu zdraví při práci (dále jen „BOZP“). V oblasti BOZP probíhají pravidelná školení a pravidelné kontroly dodržování stanovených pravidel s navazujícím zaváděním opatření ke zlepšení. Společenský dialog je podpořen spoluprací s odborovou organizací (na základě Kolektivní smlouvy) zahrnující proceduru včasného informování a projednávání změn pracovních podmínek. Vnitřní předpisy ČSÚ respektují mj. principy rovných příležitostí a nediskriminace, otevřenosti výběrových řízení a stejného ohodnocení srovnatelné práce. Vedení ČSÚ aktivně podporuje sladování pracovního a osobního života zaměstnanců. Strategický plán ČSÚ stanovuje jako jeden z cílů aktivní profesní vzdělávání zaměstnanců a umožnění všestranné profesní realizace a odborného rozvoje, což je podporováno systémem vzdělávání. Pravidelně se pořádají vzdělávací kurzy v oblasti statistiky (např. ke Kodexu evropské statistiky, základní školení pro orgány státní statistické služby, odborné statistické kurzy atd.). Zvláštní pozornost je věnována

problematice zpracování osobních údajů v souladu s příslušnými právními předpisy. V oblasti ochrany osobních údajů jsou realizována pravidelná školení nových zaměstnanců, a to prezenční i e-learningovou formou, a zároveň individuální vzdělávací semináře. V souladu s principem odpovědnosti (komplexní systém zajišťování souladu s GDPR) zároveň probíhají průběžné kontroly dodržování stanovených pravidel s navazujícím zaváděním opatření ke zlepšení. ČSÚ podporuje zaměstnávání osob se zdravotním postižením (plnění povinného podílu dle zákona o zaměstnanosti je realizováno zaměstnáváním osob se zdravotním postižením v kombinaci s odběrem služeb a výrobků od dodavatelů se zdravotním postižením).

Další informace o aktivitách v personální oblasti a ve vzdělávání naleznete v kapitole Řízení lidských zdrojů.

Aktivity v roce 2021:

Benefity:

- Zavedení standardní možnosti pro zaměstnance úřadu vykonávat státní službu/práci z jiného místa (Home Office). Došlo ke konkretizaci podmínek práce zaměstnanců z domova s přihlédnutím k BOZP.
- Dokončení rekonstrukce rekreačního zařízení pro zaměstnance na Lipně (zlepšení komfortu pro realizaci letní sezóny a příprava pilotní zimní sezóny).

- Zlepšení podmínek pro sladění pracovního a rodinného života (možnost dřívějšího návratu zaměstnankyň a zaměstnanců z rodičovské dovolené) v důsledku zřízení a pilotního roku provozu Dětské skupiny v centrále ČSÚ.

- Vybudování místnosti určené k relaxaci a cvičení zaměstnanců v centrále ČSÚ. Nabídka možnosti realizace obdobných projektů vedoucích ke zlepšení pracovního prostředí byla poskytnuta i pro krajská pracoviště.
- Příprava na zavedení elektronických benefitních karet v návaznosti na požadavky zaměstnanců v rámci zaměstnanecké ankety.

Vzdělávání:

- Rozšíření možností účasti na vzdělávacích akcích dálkovým způsobem. Elektronizace kurzu školení řidičů.
- Realizace vzdělávacích kurzů v rámci projektu Zavádění řízení kvality do služebních úřadů a v rámci přípravy na předsetnictví v Radě EU 2022.
- Realizace dalšího běhu specializovaného statistického postgraduálního studia.

Zdraví:

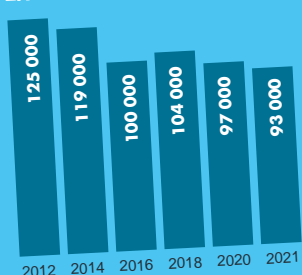
- Uskutečněny kondiční cvičení pro zaměstnance a pro terénní pracovníky kurzy na téma, jak se zachovat v krizových situacích fyzického napadení.

Pracovní prostředí:

- Byly připraveny přehledné informační brožury za účelem zefektivnění adaptace nových zaměstnanců při nástupu na ČSÚ.
- Ve veřejně přístupných prostorách ČSÚ v Praze byly uspořádány čtyři výstavy, na kterých ČSÚ prezentoval autorské

MASOPUST

ZABÍJAČKY (kusy prasat)

REKORDNÍ
JITRNICE (2020)

11,79 m
9,8 kg

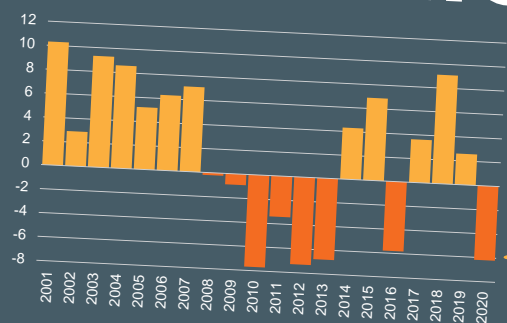
Vyrobena
v Pod šín

SPOTŘEBA
MASA CELKEM
(2020)

84
kg/os/rok

STAVEBNICTVÍ

VÝVOJ STA-
VEBNÍ PRO-
DUKCE
meziroční
změny, v%

VODA

DÉLKA
VODNÍCH TOKŮ

94 028,8 km

2020

VODNÍ
PLOCHY

167 tis. ha

2021

fotografie zaměstnanců z interní fotosoutěže, infografiky s výsledky projektu Minisčítání a infografiky s výsledky statistických zjišťování.

- Byla zrealizována další etapa výměny stolních pracovních stanic za notebooky, s cílem umožnit zaměstnancům pracovat z domova.
- Došlo k vybavení zasedacích místností novou technikou z důvodu pořádání videokonferenčních hovorů a zajištění spolupráce napříč všemi krajskými správami a se zahraničím.
- Byla posílena interní a externí síť pro účely zrychlení komunikace a podpory práce s cloudovými nástroji a aplikacemi.
- Probíhala příprava systémů na využití jednotného přihlašování k převážné většině aplikací používaných na ČSÚ, při zachování požadované úrovně bezpečnosti.

Ochrana údajů:

- V průběhu roku došlo v rámci projektu Sčítání 2021 k úspěšné realizaci významného množství postupů, procesů a informačních systémů souvisejících s ochranou osobních údajů.
- Došlo k vypracování dokumentu Posouzení vlivu na ochranu osobních údajů pro zpracování dat v rámci naplňování cílů projektu eGovernment Cloud (vládou schválená Informační koncepce ČR), a dále v oblasti zpracování cookies a externích webových analytických služeb.

4. Životní prostředí

Z **organizační perspektivy** zohledňuje ČSÚ při zadávání veřejných zakázek či realizaci nákupů důsledně zásady environmentální zodpovědnosti (zejména nákup nábytku, výpočetní a kancelářské techniky, čisticích prostředků či vozidel) v kombinaci s principy hospodárnosti, účelnosti a efektivnosti zakotvenými v rámci hospodaření s veřejnými finančními prostředky. ČSÚ systematicky podporuje elektronizaci komunikace s respondenty (tj. výkaznictví) i s uživateli statistických dat (omezování počtu tištěných publikací). ČSÚ má na všech pracovištích, kterých je několik desítek po celé ČR, zavedeno třídění odpadů. Krajská správa ČSÚ v Ústí nad Labem disponuje vermikompostérem na zpracování bioodpadu. Rovněž v případě vyřazování nepotřebného majetku systematicky vyžaduje potvrzení o jeho ekologické likvidaci. V rámci autoprovozu důsledně sleduje a optimalizuje spotřebu pohonných hmot. Při provozu budov využívá dostupné finanční prostředky pro obnovu osvětlení směrem k úspornějšímu řešení. S cílem snížení materiálové náročnosti jsou režimy rychlého tisku a kopírování dokumentů v tiskárnách nastaveny přímo na černobílý tisk. V úřadu je doporučován oboustranný tisk. K dispozici jsou přehledy využití tiskáren podle různých kritérií (mj. podle uživatelů).

Aktivita v roce 2021:

- Probíhala příprava projektů modernizace budov v Praze, Brně a Zlíně pomocí inovativní služby zaručených energetických úspor (Energy Performance Contracting – EPC) v celkové hodnotě cca 300 mil. Kč. Největší projekt v pražské centrále předpokládá např. zavedení chlazení a nuceného větrání, zateplení fasády a střechy, fotovoltaické prvky, výměnu oken, instalaci pohybových čidel na chodbách, chytrou energetickou regulaci či rekuperaci odpadního tepla datacentra. Projekt ČSÚ v Praze obdržel čestné uznání v rámci desátého ročníku soutěže o Nejlepší připravovaný energetický úsporný projekt.
- Celkový objem externího i interního tisku v roce 2021, vyjádřený počtem tiskových stran A4, klesl oproti předcházejícímu roku jak u černobílého (o 23 %), tak u barevného (o 9 %) tisku. Bylo vytištěno celkem 1 311 236 černobílých a 3 788 344 barevných stran A4. Počet prvních vydání publikací poklesl o 3 % na 16 599 ks.
- Krajská správa ČSÚ v Ústí nad Labem uspořádala sbírku věcí a finančních prostředků pro Záchranou stanici Falco z Dolního Týnce (okres Litoměřice), kam byl doručen zdravotnický materiál, krmiva a hygienické potřeby. Úřad také finančně podpořil Záchranou stanici Laguna pro exotické papoušky.

V rámci své působnosti ČSÚ coby producent oficiální statistiky rovněž zajišťuje informační podporu aktivit vládních

a nevládních institucí v oblasti ochrany životního prostředí. Účastní se všech domácích i mezinárodních aktivit (Eurostat, OSN, UNECE), které směřují k nastavení rámce pro monitoring udržitelného rozvoje. V oblasti životního prostředí ČSÚ plní roli státní statistické služby se všemi závazky z toho vyplývajícími. Účastní se zasedání jak na národní, tak i mezinárodní úrovni (Eurostat, OSN) – např. WG on Environmental accounts (Eurostat), WG on Monetary environmental statistics and accounts (Eurostat), WG on Water Statistics (Eurostat), Expert Forum for Producers and Users of Climate Change-related Statistics (UNECE) a Expert Group on Environment Statistics (OSN). Další informace o aktivitách v rámci statistiky životního prostředí a odpadů naleznete v kapitole Produkční statistiky.

Aktivity v roce 2021:

- ČSÚ pokračoval v aktivitách v rámci projektu Mechanismy prosazování principů udržitelného rozvoje ve státní správě (PUDR) Ministerstva životního prostředí.
- ČSÚ se zúčastnil 5th Expert Meeting and Workshop on Statistics on Sustainable Development Goals (UNECE), WG Sustainable development and Europe 2020 Indicators (Eurostat) a 12th meeting of the IAEG-SDG (OSN).
- ČSÚ se zúčastnil mezinárodní konference Účetnictví a reporting udržitelného rozvoje a prezentoval příspěvky k udržitelnému rozvoji a k environmentálnímu účetnictví.

5. Etika

V rámci působnosti ČSÚ vycházejí etické standardy výkonu státní statistické služby obsažené v Etickém kodexu zaměstnance ČSÚ z požadavků právních předpisů společných pro státní zaměstnance. Nad tento rámec jsou zde stanoveny také standardy profesionální nezávislosti, nestrannosti, objektivity, spolehlivosti a důvěrnosti státní statistické služby zakotvenými v nařízení o evropské statistice a podrobně popsány v Kodexu evropské statistiky. Tato problematika je součástí vstupního školení pro nové zaměstnance. Tyto principy ČSÚ prosazuje i při výkonu úlohy koordinátora státní statistické služby v České republice. ČSÚ organizuje metodické dny a semináře pro partnerská pracoviště státní statistické služby při resortech (zaměřené na výkon státní statistické služby a na Kodex evropské statistiky) a vytváří pro ně jednotné metodiky.

Aktivity v roce 2021:

- Ve spolupráci s pracovišti státní statistické služby ČR započala příprava na 3. kolo Peer Review, tj. nezávislého auditu státní statistické služby v oblasti plnění požadavků Kodexu evropské statistiky, které proběhne v roce 2023.

Z organizační perspektivy jsou v ČSÚ implementována opatření vyplývající z akčního plánu boje proti korupci (Protikorupční program ČSÚ), ze zákona o střetu zájmů a na něj navazujícího vnitřního předpisu, či z pravidel transparentního zadávání veřejných zakázek s jasnou preferencí otevřených výběrových řízení a zveřejňování smluvních vztahů v příslušném registru. V neposlední řadě ČSÚ coby velký zaměstnavatel naplňuje také požadavky zákona o zaměstnanosti v oblasti podpory osob se zdravotním postižením, a to, pokud možno formou přímého zaměstnávání těchto osob (a není-li to možné, odběrem služeb a výrobků dodavatelů zaměstnávajících tyto osoby).

Aktivity v roce 2021:

- Byl zaveden proces přijetí opatření související s oznámením podezření ze spáchání protiprávního jednání v ČSÚ ve vazbě na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1937 ze dne 23. října 2019, o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie.
- Zajištění účasti představitelů ČSÚ na konferenci Veřejné zakázky v záplavě legislativy 2022 a Člověk a práce: etické a sociální výzvy současnosti.
- Vedoucí oddělení veřejných zakázek ČSÚ obdržel ocenění Podnikový právník 2021 v kategorii Veřejné zakázky a hospodářská soutěž.

6. Ochrana uživatelů

ČSÚ v souladu s Politikou diseminace poskytuje všechny statistické informace bezplatně a tak, aby k nim měli rovný přístup všichni uživatelé. Statistické informace jsou formulovány a prezentovány zásadně s respektováním principu nezávislosti, nestrannosti a objektivit úřadu. Při jejich tvorbě a diseminaci vytváří partnerství se státními a vědeckými institucemi. Hlavním nástrojem pro zveřejňování statistik je internetová prezentace úřadu, která všem nabízí stejné podmínky a rovněž podporuje udržitelnost v oblasti materiálové spotřeby. Úřad uplatňuje výrazně prozákaznický přístup a provozuje síť pracovišť informačních služeb v ústředí i ve všech regionech. Připravuje statistické informace tak, aby se postupně rozšiřovalo množství datových sad předávaných nejen v metadatovém formátu v podobě SDMX pro Eurostat, ale i pro veřejnost v podobě dat v otevřených formátech. V souladu se strategickým plánem ČSÚ realizuje aktivity v oblasti zvyšování statistické gramotnosti veřejnosti a propagace využití statistiky pro

rozhodování a organizuje přednášky pro studenty. ČSÚ je aktivně zapojen v programu EMOS – European Master in Official Statistics realizovaném Vysokou školou ekonomickou. Spolupracuje a podporuje odborné organizace, jako jsou Česká demografická společnost a Česká statistická společnost. Odborníci ČSÚ přednášejí v rámci výuky v akademické sféře. ČSÚ aktivně zjišťuje potřeby uživatelů, poskytuje metodickou podporu a zveřejňuje podrobné informace o kvalitě dat. Aktivně rozvíjí uživatelskou přívětivost webových prezentačních nástrojů s využitím moderních technologií a zohledňuje potřeby přístupnosti pro osoby s postižením. Při zpracování osobních údajů uživatelů v rámci své činnosti respektuje právní rámec.

Další informace o aktivitách v oblasti vztahů s uživateli naleznete v kapitole Produkty a služby nebo v kapitole Komunikace.

Aktivity v roce 2021:

Vztahy s uživateli:

- Během pandemie covid-19 byla upřednostňována telefonická a e-mailová komunikace z důvodu ochrany zdraví uživatelů. Osobní kontakty probíhaly za přísných hygienických opatření.
- V průběhu Sčítání 2021 byla navržena a realizována komplexní informační podpora, včetně zajištění obsluhy virtuální ústředny a provozu Kontaktních míst ČSÚ na krajských pracovištích.

- V rámci informační podpory uživatelů a respondentů byl na webu ČSÚ zprovozněn Chatbot virtuální poradny. Spolu s novou telefonní ústřednou využívající automatický hlasový systém umožňuje zodpovídat co nejvíce dotazů uživatelů i mimo úřední hodiny.
- Aktivně byly komunikovány změny ve statistice odpadů (diskuze k metodickým otázkám statistiky odpadů se zaměřením na problematiku podchycení produkce komunálního odpadu nebo účast na semináři organizovaném Poslaneckou sněmovnou k metodice statistiky odpadů).
- ČSÚ začal poskytovat data z Registru ekonomických subjektů (RES) v podobě otevřených dat.
- Významného úspěchu bylo dosaženo při implementaci směrnice INSPIRE, která ukládá povinnost udržovat existující či nově vytvářená prostorová data a služby. V rámci pravidelného vyhodnocování implementace této směrnice Evropskou komisí se Česká republika umístila v letech 2020–2021 na prvním místě v EU. Aktivity ČSÚ, který při implementaci směrnice vytváří a do infrastruktury poskytuje harmonizovaná data za témata Statistické (územní) jednotky a Rozložení obyvatelstva – demografie, jsou v EU považovány za příklad dobré praxe v oblasti integrace prostorových a statistických dat.
- V oblasti ochrany osobních údajů uživatelů došlo k úpravě politiky Cookies a odstoupení od používání nástroje Google Analytics.

Minisčítání

- Na krajských správách ČSÚ byly realizovány dvě desítky prezentací, zejména pro školy a univerzity.
- Rovněž proběhly prezentace na seminářích v rámci projektů Implementace politiky stárnutí a Koncepce krajské rodinné politiky realizovaných Ministerstvem práce a sociálních věcí.
- Byly realizovány informační zakázky pro účely tvorby analýz udržitelného rozvoje krajů, koncepcí vzdělávací soustavy, sociálních služeb, rozvoje cestovního ruchu, monitoringu plnění a přípravy programů rozvoje krajů, strategických plánů rozvoje a odhadů budoucího vývoje počtu obyvatel územních celků, k projektům v oblasti rodinné politiky a politiky stárnutí aj.

Komunikace:

- Mimo sčítání bylo realizováno celkem 16 tiskových konferencí s prezentacemi dat ČSÚ pro novináře a odbornou veřejnost.
- Došlo ke zveřejnění výsledků 5. ročníku zábavně-vzdělávacího projektu Minisčítání, který dětem ve věku 9–15 let přiblížil význam statistiky i chystaného sčítání lidu. Celkem se Minisčítání 2020 zúčastnilo 1 593 tříd z 298 škol a on-line dotazníky s 21 otázkami vyplnilo 18 833 respondentů.
- V 19. ročníku soutěže firemních médií Zlatý středník, kterou každoročně vyhlašuje oborové sdružení PR Klub, získal časopis Statistika & My v červnu 2021 v kategorii Externí tištěný časopis a noviny 6. místo a v soutěži Fénix Content Marketing byl ohodnocen 3. místem v kategorii B2B časopis.

- Vizualní styl Sčítání 2021 autora Jana Mouchy zvítězil v kategorii Design – Corporate v soutěži reklamní kreativity ADC Czech Creative Awards, dále v kategorii

Corporate Identity v soutěži World Logo Design Awards a získal 2. místo v kategorii Creative Design Award v soutěži World Brand Design Society Award.

- Projekt Kontaktního centra Sčítání 2021 získal 3. místo v kategorii Operational Effectiveness Awards (ocenění efektivitu provozu), podkategorii Best Cross-Functional Collaboration (Nejlépe fungující spolupráce) v mezinárodní soutěži kontaktních center ECCCSA 2021.

7. Komunitní angažovanost a rozvoj

Z organizační perspektivy ČSÚ v souladu s právními předpisy při zadávání veřejných zakázek či realizaci nákupu zohledňuje zásady sociální odpovědnosti (zejména inflační doložky, doložky dorovnávající minimální mzdu, zohlednění náhradního plnění) v kombinaci s principy hospodárnosti, účelnosti a efektivnosti zakotvenými v rámci hospodaření s veřejnými finančními prostředky. Aktivně realizuje osvětové, vzdělávací a dobročinné akce podporující rozvoj statistické gramotnosti a další způsoby projevu společenské zodpovědnosti ČSÚ jako organizace. ČSÚ je kontaktním místem pro přihlašování na kurzy European Statistical Training Programme

(ESTP). Zajišťuje stáže tuzemských a zahraničních studentů, mj. v rámci studijního programu EMOS ve spolupráci s Vysokou školou ekonomickou.

Aktivity v roce 2021:

- V březnu 2021 byli vyhlášeni vítězové národního kola mezinárodní soutěže o nejlepší statistický plakát, kterou organizoval ČSÚ ve spolupráci s Vysokou školou ekonomickou v Praze. Národního kola soutěže se zúčastnilo celkem 482 žáků ve 171 týmech z 20 škol.

- U příležitosti oslav Evropského dne statistiky (20. října) ČSÚ připravil na svém instagramovém profilu interaktivní kvíz, ve kterém si sledující mohli prověřit svoje znalosti z nejrůznějších oborů statistiky. Návštěvníci ústředí ČSÚ na pražské Skalce měli možnost prohlédnout si výstavu tvořenou oblíbenými infografikami.
- V prosinci 2021 byl realizován dobročinný projekt Strom splněných přání jako charitativní akce v Praze a Ústí nad Labem. Zaměstnanci ČSÚ podpořili děti z Dětského domova Litoměřice, Dětského domova Ústí nad Labem a obyvatele Azylového domu pro matky s dětmi v Praze 10. Zaměstnanci rovněž přispěli do Nadačního fondu pro předčasně narozené děti a jejich rodiny.
- Krajská správa ČSÚ v Ústí nad Labem sbírá oblečení pro dětský domov, pro azylové domy a pro Charitu ČR.
- V rámci podpory elektromobily ČSÚ dočasně zařadil do své flotily služebních vozů elektromobil. Stalo se tak díky programu Elektromobilita ČEZ, do kterého se úřad zapojil.

Z hlediska působnosti se ČSÚ coby producent oficiální statistiky účastní jednání a zajišťuje datovou podporu aktivit rad vlády a pracovních skupin. Je členem v Radě vlády k udržitelnému rozvoji, Radě odpadového hospodářství či např. Výboru vodovodů a kanalizací. Aktivně rozvíjí reciproční spolupráci s akademickou sférou a odbornými vědeckými společnostmi.

Úřad rovněž nabízí rozvojovou pomoc jiným statistickým úřadům prostřednictvím realizace projektů na mezinárodní úrovni. V souladu se svou strategií aktivně snižuje rozsah výkaznictví a zátěž respondentů cestou analýz potřeb hlavních uživatelů a využití moderních výběrových metod, chytrých technik do počtů a modelování. Využívá všechny dostupné a vhodné administrativní a jiné zdroje dat. ČSÚ tak v současnosti využívá více než sto takovýchto zdrojů. Prosazuje sdílení již jednou poskytnutých dat státu pro statistické účely. Proaktivně digitalizuje sběr dat u podniků a domácností. V oblasti poskytování statistických informací buduje těsné partnerské vztahy se státní

Azylový dům pro matky s dětmi

Jasminová 2904/35, 106 00 Praha 10 - Žáběhlice

správou i s dalšími institucemi. Ke snižování celkové administrativní zátěže v ČR významně přispívá i základní Registr osob (ROS), který je ve správě ČSÚ. ROS je součástí soustavy základních registrů a poskytuje referenční údaje pro téměř 200 různých agend veřejné správy. Klienti tak nemusí tyto údaje opakovaně dokládat.

Aktivity v roce 2021:

Snižování administrativní zátěže:

- Na základě analýz dat z administrativního zdroje Ministerstva životního prostředí došlo v rámci statistického zjišťování Odp 5-01 k výraznému snížení výběrového souboru.
- Pokračovaly analýzy změn administrativních dat z Generálního finančního ředitelství týkající se daňových příznání k dani z příjmů, které ČSÚ zpřístupní širší datovou základnu a umožní snížit nejen okruh respondentů, ale i rozsah výkaznictví.
- Nadále pokračuje rozvoj integračních nástrojů, správy metadat, datových úložišť a jejich prezentačních vrstev, které zefektivňují proces zpracování a umožňují výkonnější využití dostupných dat mezi jednotlivými statistickými oblastmi, statistickými registry a administrativními daty.
- ČSÚ pokračoval v rozšiřování využití administrativních zdrojů dat pro tvorbu RES v rámci implementace nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 2152/2019, která stanovila povinnost poskytovat údaje o bankrotech podniků. Byla

navázána spolupráce s insolvenčním rejstříkem Ministerstva spravedlnosti ČR, který požadované údaje poskytuje v plném rozsahu bez nutnosti provádění dodatečných statistických šetření.

- Probíhaly práce na rozšíření seznamu údajů poskytovaných z ROS o kontaktní telefon a kontaktní e-mail v souladu s §10 zákona č. 12/2020 Sb. o právu na digitální služby.

Národní spolupráce:

- Bylo podepsáno Memorandum o spolupráci s agenturou CENIA či Memorandum o spolupráci v oblasti statistiky odpadů s Ministerstvem životního prostředí.
- Zástupci krajských správ ČSÚ v Pardubicích, Jihlavě, Českých Budějovicích, pro Středočeský kraj a ve Zlíně se přímo účastnili jednání regionálních platform krajských projektů Ministerstva práce a sociálních věcí.
- Zástupce Krajské správy ČSÚ v Plzni se pravidelně účastnil jednání Paktu zaměstnanosti a Tripartity v Plzeňském kraji.
- Pracovnice Krajské správy ČSÚ v Ústí nad Labem působila v operační skupině pro rozvoj Euroregionu Elbe/Labe.

Mezinárodní spolupráce:

- ČSÚ poskytl řadu technických asistencí, např. Severní Makedonii v oblasti vládní statistiky a statiky peněžnictví a pojišťovnictví nebo statistikům z Turecka, kteří absolvovali studijní návštěvu ČSÚ v oblasti čtvrtletních národních účtů. Byla úspěšně dokončena technická asistence v Gruzii v oblasti satelitního účtu cestovního ruchu. ■

KONTAKTY

KONTAKTY V ÚSTŘEDÍ

Český statistický úřad

Na padesátém 81, 100 82 Praha 10
tel. ústředna: 274 051 111
www.czso.cz

Odpovědi na telefonické, e-mailové
i písemné dotazy a zpracování
informací podle individuálních
požadavků; konzultace a poradenská
činnost

tel.: 274 052 304, 274 054 345,
274 052 451, 274 052 757,
274 052 354
e-mail: infoservis@czso.cz

Prodejna publikací ČSÚ

tel.: 274 052 361
e-mail: prodejna@czso.cz

Předplatné a distribuce statistických publikací

tel.: 274 052 783, 274 052 733
e-mail: objednavky@czso.cz

Distribuce databází RES a RSO, specializované výběry

tel.: 274 052 733, 274 053 115
e-mail: resinfo@czso.cz

Evropská statistika (ESDS), mezinárodní srovnání

tel.: 274 052 347
e-mail: esds@czso.cz

SafeCentrum

e-mail: safecentrum@czso.cz

Ústřední statistická knihovna

tel.: 274 052 361
e-mail: knihovna@czso.cz

INFORMAČNÍ SLUŽBY V REGIONECH

Hl. m. Praha

Na padesátém 81, 100 82 Praha 10
tel.: 274 052 673, 274 054 163
e-mail: infoservispraha@czso.cz
www.praha.czso.cz

Středočeský kraj

Na padesátém 81, 100 82 Praha 10
tel.: 274 054 175
e-mail: infoservisstc@czso.cz
www.stredocesky.czso.cz

České Budějovice

Žižkova 1, 370 77 České Budějovice
tel.: 386 718 440
e-mail: infoserviscb@czso.cz
www.cbudejovice.czso.cz

Plzeň

Slovanská alej 36, 326 64 Plzeň
tel.: 377 612 108
e-mail: infoservisplzen@czso.cz
www.plzen.czso.cz

Karlovy Vary

Závodní 360/94, 360 06 Karlovy Vary
tel.: 353 114 525
e-mail: infoserviskv@czso.cz
www.kvary.czso.cz

Ústí nad Labem

Špálova 2684, 400 11 Ústí nad Labem
tel.: 472 706 176, 472 706 121
e-mail: infoservisul@czso.cz
www.ustinadlabem.czso.cz

Liberec

nám. Dr. Edvarda Beneše 585/26,
460 01 Liberec
tel.: 485 238 811
e-mail: infoservislibc@czso.cz
www.liberec.czso.cz

Hradec Králové

Myslivečkova 914,
500 03 Hradec Králové
tel.: 495 762 322, 495 762 317
e-mail: infoservis hk@czso.cz
www.hradeckralove.czso.cz

Pardubice

V Ráji 872, 531 53 Pardubice
tel.: 466 743 480, 466 743 418
e-mail: infoservispa@czso.cz
www.pardubice.czso.cz

Jihlava

Ke Skalce 30, 586 01 Jihlava
tel.: 567 109 062, 567 109 073
e-mail: infoservisvys@czso.cz
www.jihlava.czso.cz

Brno

Jezuitská 2, 601 59 Brno
tel.: 542 528 115
e-mail: infoservisbrno@czso.cz
www.brno.czso.cz

Olomouc

Jeremenkova 1142/42, 772 11 Olomouc
tel.: 585 731 516, 585 731 511
e-mail: infoservisolom@czso.cz
www.olomouc.czso.cz

Zlín

ř. Tomáše Bati 1565, 761 76 Zlín
tel.: 577 004 931, 577 004 932
e-mail: infoservis-zl@czso.cz
www.zlin.czso.cz

Ostrava

Repinova 17, 702 03 Ostrava
tel.: 595 131 230, 595 131 223
e-mail: infoservis_ov@czso.cz
www.ostrava.czso.cz

Český statistický úřad

Na padesátém 81
100 82 Praha 10

Kontakt

Odbor komunikace
tel.: (+420) 274 052 475
e-mail: michal.novotny@czso.cz

